

FAABORG-MIDTFYN
KOMMUNE

Tilladelse

efter husdyrbrugloven
Dyndbjergvej 10
5672 Broby

§ 16 b

Tilladelsen gives efter § 16 b i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Tilladelsen omfatter en svineproduktion med et produktionsareal på i alt 2.450 m² på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby.

Tilladelsens vilkår ligger inden for rammerne af bekendtgørelser, vejledninger m.v. udgivet af Miljø- og Fødevarerministeriet.

Tilladelsesdato: 26. oktober 2023

Indhold

Tilladelse	4
<i>Datablad</i>	4
<i>Afgørelse</i>	5
<i>Ikrafttræden</i>	6
<i>Vilkår for tilladelsen</i>	6
<i>Andre regler.....</i>	8
<i>Supplerende tilladelser.....</i>	9
<i>Udnyttelsesfrist og bortfald.....</i>	9
<i>Retsbeskyttelse</i>	9
<i>Klagevejledning.....</i>	9
<i>Modtager orientering om afgørelsen</i>	10
Miljøteknisk beskrivelse og vurdering.....	12
1 Indledning	12
1.1 <i>Ansøgning</i>	12
1.2 <i>Ansøger og ejerforhold.....</i>	12
1.3 <i>Kort beskrivelse af det ansøgte.....</i>	12
1.4 <i>Krav om tilladelse og tilladelsens omfang</i>	13
1.5 <i>Lovgivning</i>	13
1.6 <i>Offentlighed</i>	14
2 Beskrivelse af husdyrbruget.....	17
2.1 <i>Husdyrbrugets beliggenhed</i>	17
2.2 <i>Nuværende tilladelse.....</i>	18
2.3 <i>Indretning af stalde.....</i>	18
2.4 <i>Miljøteknologi.....</i>	20
2.5 <i>Beskrivelse og vurdering af ny bebyggelse.....</i>	20
2.6 <i>Gødningsopbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet</i>	23
3 Ammoniakemission, BAT og påvirkning af naturområder.....	24
3.1 <i>Ammoniakemission fra husdyrbruget.....</i>	24
3.2 <i>Bedste tilgængelige teknologi (BAT).....</i>	24
3.3 <i>Husdyrbrugets påvirkning af naturområder</i>	25
4 Påvirkning af naboer m.v.	28
4.1 <i>Lugt.....</i>	28
4.2 <i>Støj.....</i>	30
4.3 <i>Transport.....</i>	31
4.4 <i>Støv.....</i>	31
5 Skadedyr	31
6 Døde dyr.....	31

7	Erhvervsaffald	32
8	Grænseoverskridende virkninger.....	32
9	Uheld og driftsforstyrrelser.....	32
	Bilag 1: Produktionsareal for eksisterende byggeri.....	33
	Bilag 2: Miljøansøgning	34
	Bilag 3: Indkomne hørings svar.	57

Tilladelse

Denne tilladelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve tilladelsen med de vilkår, Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vedrørende indretning og drift af husdyrbruget. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er ejendommen beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, husdyrbruget forventes at have på omgivelserne. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, der meddeles i tilladelsen.

Udgangspunktet for tilladelsen er den ansøgning om tilladelse, der er indsendt gennem Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk.

Datablad

Ansøger, ejer og kontaktperson	Klaus Henrik Voldsgaard Langstedvej 57 5690 Tommerup
Husdyrbrugets navn og adresse	Grønnemosegård Dyndbjergvej 10 5672 Broby
Ejendomsnummer	4300000396
Matrikelnummer	4a, Allerup By, Sdr. Broby
CHR-nummer	12602
CVR-nummer	31541204
Produktionstype	Smågriseproduktion med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mellem 750 og 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Faaborg-Midtfyn Kommune By, Land og Kultur Mellemgade 15 5600 Faaborg Tlf. 7253 2140 teknik@fmk.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	239083
Konsulent	Max Jakobsen Miljørådgivning / Max Jakobsen (mjb@maxjakobsen.eu)

Afgørelse

Faaborg-Midtfyn Kommune giver hermed tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven (jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.) til husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby.

Tilladelsen erstatter den tidligere tilladelse til svineproduktionen på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, nemlig en § 16 b "Tilladelse efter husdyrbrugloven, Dyndbjergvej 10, 5672 Broby" fra 2. marts 2018. Vilklårene i disse afgørelser bortfalder og erstattes af vilklårene i denne tilladelse.

Faaborg-Midtfyn Kommune giver tilladelsen, da kommunen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem vurderer, at husdyrbruget ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet.

Tilladelsen gives under forudsætning af, at de gældende regler på området og tilladelsens vilkår overholdes. Forudsætningerne for tilladelsen er de oplysninger, der er givet i ansøgningsmaterialet, jf. ansøgning fra Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, skemanummer 239083 (version 3), med tilhørende bilag, samt øvrigt materiale indsendt af ansøger eller ansøgers konsulent. Ansøgningsmateriale er indsendt første gang den 19. september 2023.

Hvis ikke tilladelsens forudsætninger er opfyldt, eller tilladelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af tilladelsen bortfalder.

Tilladelsesdato: 26. oktober 2023

Venlig hilsen

Ole Tyrsted Jørgensen
Afdelingsleder

Ida Persson
Biolog

**By, Land og Kultur
Miljø**

Mellemgade 15
5600 Faaborg

Tlf. 7253 2140
Fax 7253 0531
teknik@fmk.dk
www.fmk.dk

26-10-2023

Sagsid. 09.17.21-P19-9-23

Kontakt

Ida Persson
Dir. tlf. 7553 2127
idges@fmk.dk

Afgørelsen annonceres på www.fmk.dk den 26. oktober 2023

Klagefristen udløber den 23. november 2023

Søgsmålsfristen udløber den 26. april 2024

Åbningstid

Mandag	10:00-15:30
Tirsdag	10:00-14:00
Onsdag	LUKKET
Torsdag	10:00-17:00
Fredag	10:00-12:00

Telefontid

Mandag-onsdag	8:00-15:30
Torsdag	8:00-17:30
Fredag	8:00-12:30

Ikrafttræden

Tilladelsens vilkår gælder fra det tidspunkt, hvor tilladelsen er taget i brug, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår. Tilladelsen regnes for at være taget i brug på det tidspunkt, hvor en tilladelsespligtig ændring eller udvidelse af husdyrbruget er påbegyndt. Dette vil eksempelvis sige det tidspunkt, hvor der påbegyndes opførelse af en ny stalde eller et nyt opbevaringsanlæg, eller hvor dyreholdet ændres således, at det ikke længere svarer til den allerede tilladte produktion.

Den aktuelle tilladelse omfatter følgende tilladelsespligtige ændringer:

- Opførelse af nye stalde.

Tilladelser er baseret på produktionsareal i stedet for antal dyr eller dyreenheder. Dette giver øget fleksibilitet, så produktionen i en vis grad kan ændres¹ i de tilladte/godkendte stalde, uden at dette kræver yderligere tilladelser fra kommunen.

Vilkår for tilladelsen

Tilladelsen meddeles på de vilkår, der er oplyst nedenfor. Vilkårene skal medvirke til at sikre, at indretning og drift af husdyrbruget sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering

- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Overordnede vilkår

1. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet, den vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering samt tilladelsens vilkår.
2. Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne tilladelse, og som sikrer, at de overholdes.

Produktionens omfang

3. Produktionsarealet i de enkelte staldafsnit må ikke overstige den i tabellen nedenfor angivne størrelse. Dyrearter, dyretyper og staldsystem nævnt i tabellen må ikke fraviges.

Stald	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Tilladte dyrearter og -typer samt staldsystem
Nr. 1. Klimastald (sektion 1 – 10)	1.205	850	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Nr. 2. Ny klimastald	800	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Nr. 3. Ny klimastald	800	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv

Nyt byggeri

4. Der må opføres en to nye stalde på hver maksimalt 20 m x 40 m (800 m²) som begge indrettes med et produktionsareal på maksimalt 800 m² med toklimastald, delvis spaltegulv. Staldene skal placeres som angivet i ansøgningsmaterialet (jf. Figur 2.2 i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering).
5. Der må opføres en 6 nye fodersiloer, hver med en maksimal diameter på 3 m og en maksimal højde over terræn på 10 m. Siloerne skal placeres som angivet i ansøgningsmaterialet (jf. Figur 2.2 i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering).

¹ Inden for dyrevelfærdskravene.

6. Udvendige bygningsdele skal holdes i afdæmpede farver, som harmonerer med omgivelserne. De nye stalde og fodersiloer skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til bygningshøjde og beliggenhed.

BAT

7. Overfladearealet af Gyllebeholderen (G1) må maksimalt være 500 m².

Rengøring af staldanlæg

8. Der skal til stadighed holdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at produktionsarealer og foderarealernes bund holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent.
9. Ventilationsanlæg skal renholdes og rengøres efter behov, dog minimum 1 gang årligt.

Lugt

10. Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at nedenstående genekriterier er overskredet.

Kategori	Genekriterie (OU _E /m ³)
Byzone eller sommerhusområde	5
Bolig i samlet bebyggelse i landzone eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål e.l.	7
Enkeltboliger uden landbrugspligt, der ikke er ejet af driftsherren	15

11. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden.
12. Hvis lugtmålingen viser, at husdyrbruget medfører væsentlige lugtgener, skal husdyrbruget gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Støj

13. Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier.

Tidsrum	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

14. I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).
15. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal

foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder.

16. Hvis støjmålingen viser, at støjkravene ikke er overholdt, skal husdyrbruget udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.

Støv

17. Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets areal. Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om støvgenerne er væsentlige.
18. Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.

Skadedyr

19. Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.
20. Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Døde dyr

21. Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.

Andre regler

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selv om disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ændringer af husdyrbruget

Ændringer på husdyrbruget, der kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven, må ikke påbegyndes eller gennemføres, inden der er meddelt skriftlig tilladelse eller godkendelse.

Erhvervsaffald

Husdyrbrugets affald skal sorteres og bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Farligt affald

Farligt affald, herunder spildolie, skal håndteres i henhold til det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for Faaborg-Midtfyn Kommune. Hermed gælder blandt andet, at farligt affald skal opbevares i egnede beholdere på tæt bund uden mulighed for afløb til kloak, jord, vandløb eller grundvand. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde. Beholdere skal være løftet fra gulvet, så evt. utætheder opdages, og således at spild ikke beskadiger andre beholdere.

Dokumentation for bortskaffelse af affald og farligt affald skal fremvises på tilsynsmyndighedens forlangende indenfor en frist på 4 uger. Dokumentationen skal gemmes i 5 år.

Miljøuheld

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal husdyrbruget straks alarmere alarmcentralen på tlf. 112. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 7253 2140). Ved tvivlstilfælde skal husdyrbruget kontakte alarmcentralen på tlf. 112.

Ændringer i BBR

Det er ejers eget ansvar at meddele ændringerne på ejendommen til Bygnings- og Boligregistret (BBR), når byggearbejdet er gennemført. Der skal sendes information om byggeriets størrelse, anvendelse, materialer og placering på grunden til teknik@fmk.dk eller BYG, Mellemgade 15, 5600 Faaborg.

Supplerende tilladelser

Nedenstående tilladelser er ikke inkluderet i denne tilladelse og skal søges særskilt.

Byggetilladelse

Der skal søges og meddeles byggetilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri og ændring af bygningers anvendelse. Byggetilladelsen er *ikke* indeholdt i denne tilladelse.

Nedrivningstilladelse

Der skal søges og meddeles nedrivningstilladelse ved kommunen, inden nedrivning af bygninger påbegyndes. Nedrivningstilladelsen er *ikke* indeholdt i denne tilladelse.

Udledningstilladelse/medbenyttelsestilladelse

Der skal søges og meddeles udledningstilladelse/medbenyttelsestilladelse ved kommunen inden opstart af byggeri og ændring af bygningers anvendelse. Udledningstilladelsen/medbenyttelsestilladelsen er *ikke* indeholdt i denne tilladelse.

Spildevandstilladelse

Der skal søges og meddeles spildevandstilladelse ved kommunen, inden byggeri påbegyndes. Spildevandstilladelsen er *ikke* indeholdt i denne tilladelse.

Udnyttelsesfrist og bortfald

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år, efter at den er meddelt (jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 1). Hvis en del af tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder tilladelsen for denne del.

En tilladelse anses for udnyttet, når byggeriet er afsluttet. Hvis der ikke bygges nyt, anses en tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens, bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023, § 59).

Hvis tilladelsen efter at være taget i brug efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav (jf. husdyrbruglovens § 59 a, stk. 2).

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 i husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelse af tilladelsen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven).

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er på ca. 900 kr. for privatpersoner og ca. 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvis medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside, www.naevneneshus.dk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Faaborg-Midtfyn Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret.

Vi giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med vores bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Vores bemærkninger sendes også til klagesagens parter.

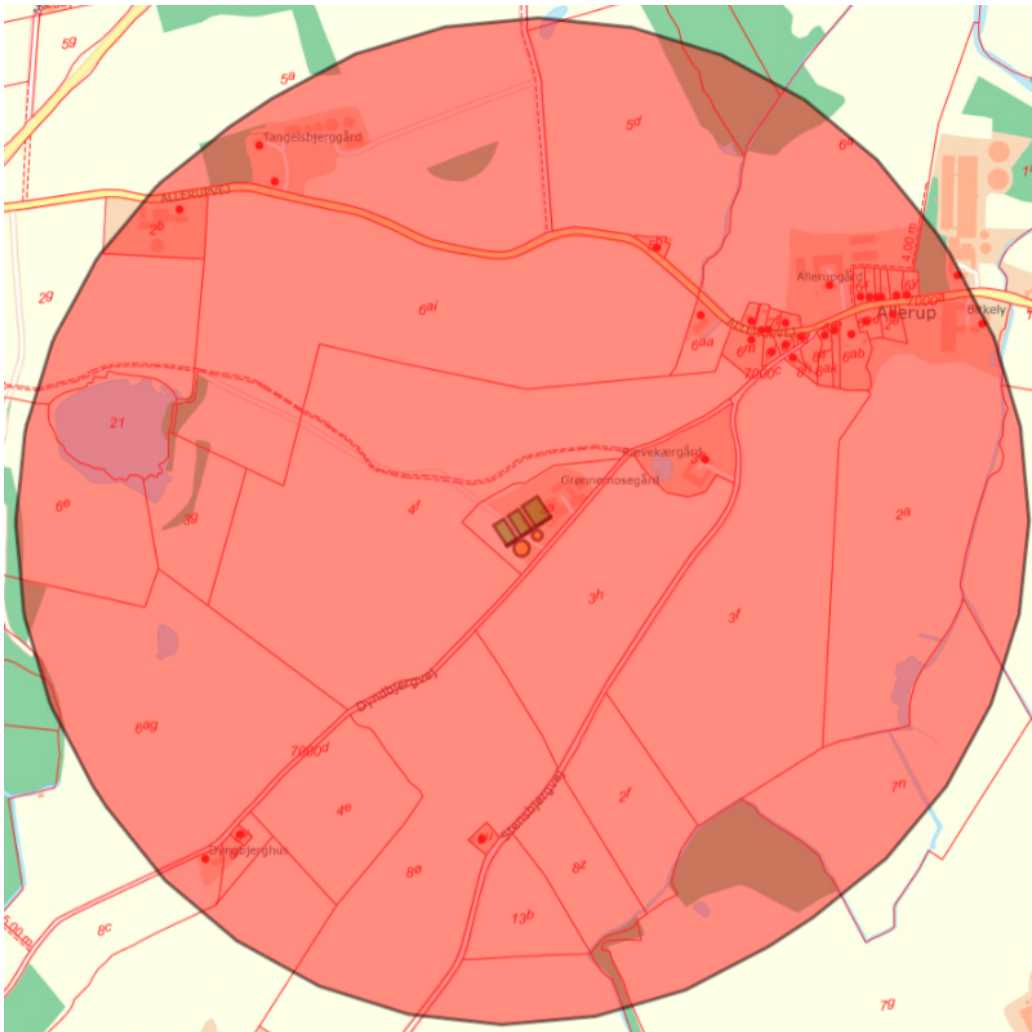
En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved domstolene, skal søgsmål være anlagt senest 6 måneder efter, afgørelsen har været offentligt annonceret.

Modtager orientering om afgørelsen

Der er sendt orienteringsbrev om afgørelsens udfald samt at afgørelsen forefindes på kommunens hjemmeside (www.fmk.dk) til følgende:

Beboere over 18 år, ligestillingsejere og ejere af ejendomme, og virksomhedsejere på matrikler inden for husdyrbrugets konsekvenszone (den høringsberettigede zone – 768 m i denne sag). Området for de hørte matrikler er markeret med rød på Figur A.

Figur A. Konsekvenszonen er markeret med rød. Husdyrbruget er markeret med grøn.

Nedenstående har modtaget en kopi af afgørelsen:

- Klaus Henrik Voldsgaard, Langstedvej 57, 5690 Tommerup
- Max Jakobsen Miljørådgivning / Max Jakobsen (mjb@maxjakobsen.eu)
- Styrelsen for Patientsikkerhed (trvest@stps.dk)
- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen af Danmark (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Forbrugerrådet (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dnfaaborg-midtfyn-sager@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening Faaborg-Midtfyn (faaborg-midtfyn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Lars Brinch Thygesen, (lbt@sportsfiskerforbundet.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, afdeling Fyn, (fyn@sportsfiskerforbundet.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)
- Foreningen Greenpeace Danmark (info.dk@greenpeace.org)

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

1 Indledning

I det følgende er nærmere beskrevet angående ansøgning, ansøger og ejerforhold, kort beskrivelse af det ansøgte, krav om tilladelse og tilladelsens omfang, lovgivning samt offentlighed.

1.1 Ansøgning

Klaus Henrik Voldsgaard, Langstedvej 57, 5690 Tommerup, har søgt om tilladelse efter husdyrbrugloven til husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby.

Ansøgningen om tilladelse er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 19. september 2023 (skemanummer 239083).

IT-ansøgningssystemet har foretaget en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbrugets anlæg. Disse beregninger udgør sammen med ansøgningens øvrige oplysninger grundlaget for kommunens miljøvurdering og afgørelse.

1.2 Ansøger og ejerforhold

Oplysninger om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med den meddelte tilladelse, er rettet mod den korrekte juridiske enhed. Dette er den person eller virksomhed, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget.

Tilladelsen er meddelt til CVR-nr. 31541204, Maskinstation v/Klaus Henrik Voldsgaard Johansen, Langstedvej 57, 5690 Tommerup.

Ejer af ejendommen ifølge Bygnings- og Boligregistret (BBR): Klaus Henrik Voldsgaard Johansen

Ejer af dyreholdet ifølge det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR): CVR-nr. 31541204 (Maskinstation v/Klaus Henrik Voldsgaard Johansen)

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at tilladelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

Tilladelsen følger ejendommen ved ejerskifte.

1.3 Kort beskrivelse af det ansøgte

Klaus Henrik Voldsgaard har søgt om at udvide svineproduktionen på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby. Der opføres i forbindelse med udvidelsen to nye stalde og 6 nye fodersiloer. De to stalde bliver på 800 m² hver og siloerne får en diameter på 3 m og en højde på 10 m over terræn. I forbindelse med projektet tages en eksisterende gyllebeholder ud af drift og en tidligere bygningsmasse rives ned.

Lugtemissionen fra husdyrbruget stiger som følge af ændringerne. Geneafstanden i forhold til enkeltboliger uden landbrugspligt bliver 172 m efter udvidelsen, mens den reelle afstand fra staldcentrum til nærmeste nabo er over 301 m. Heller ikke boliger i samlet bebyggelse eller byzone bliver påvirket med lugt over genekriteriet.

Udvidelsen af dyreholdet medfører, at ammoniaktabet fra husdyrbruget stiger med ca. 25 %, hvilket giver en øget påvirkning af næringsstoffølsomme naturområder i nærheden af husdyrbruget. Merpåvirkningen er beregnet til at være så lille, at den ikke forventes at give tilstandsændringer af naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven.

1.4 Krav om tilladelse og tilladelsens omfang

Husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, er omfattet af en tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven².

I denne sag kræves tilladelse eller godkendelse, da der opføres en ny stald, og produktionsarealet og produktionen ændres og udvides.

Husdyrbruget skal have en tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, idet der er tale om en tilladelsespligtig ændring af et husdyrbrug (ejendom med over 100 m² produktionsareal³), der ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a (idet ammoniakemissionen er under 3.500 kg NH₃-N/år, og der ikke er tale om et IE-husdyrbrug⁴).

Hvis husdyrbruget er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, skal husdyrbrugene godkendes eller tillades samlet, jf. husdyrbruglovens § 16 c.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at det aktuelle husdyrbrug ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug i en sådan grad, at de skal have en samlet tilladelse eller godkendelse. Denne tilladelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby. Vurderingen er foretaget på baggrund af et notat fra Skov- og Naturstyrelsen om anlægsbegrebet⁵.

1.5 Lovgivning

Rammerne for behandlingen af ansøgninger om tilladelse og godkendelse er fastsat i den på ansøgningstidspunktet gældende husdyrbruglov og husdyrgodkendelsesbekendtgørelse (med tilhørende vejledning):

- Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.
- Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrbrug. Tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, <http://husdyrvejledning.mst.dk/>.

Her står der blandt andet hvilke forhold, kommunen skal vurdere, samt beskyttelsesniveauer for de miljøpåvirkninger, der er fra husdyrbruget.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter generelle regler for indretningen af husdyrbrug.

- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning.

Reglerne for miljøregulering af husdyrbrug indebærer (fra 1. august 2017), at når der sker ændringer af husdyrbrug, vurderes miljøpåvirkningen på baggrund af produktionsarealet. Tidligere har vurderingen været baseret på antallet af dyr. Produktionstilladelser bliver dermed givet til et bestemt produktionsareal samt dyretype og staldsystem, mens der ikke er begrænsninger på antallet af dyr (ud over dem, der følger af dyrevelfærdskrav).

Et husdyrbrug er en ejendom med et produktionsareal på mere end 100 m². Ændringer af husdyrbrug vil som udgangspunkt kræve en godkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a⁶ eller en tilladelse efter

² Bekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

³ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C, nr. 1, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 2.

⁴ IE-husdyrbrug: Husdyrbrug med flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ

⁵ Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion. Skov- og Naturstyrelsen, 12. april 1999.

⁶ Ved en samlet ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N, eller ved tale om et IE-husdyrbrug.

husdyrbruglovens § 16 b. Nogle ændringer kan gennemføres uden godkendelse eller tilladelse, f.eks. hvis der er tale om bagatelagte ændringer, eller ændringen kan gennemføres under anmeldeordningerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV. For visse produktionstyper kan der etableres op til 300 m² produktionsareal, inden der kræves tilladelse (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 7).

1.6 Offentlighed

I forbindelse med sagen er der foretaget orientering/høring af naboer.

29. september 2023: Udkast til afgørelse sendt i høring med en frist på mindst to uger til at komme med kommentarer. Der indkom i forbindelse med høringen bemærkninger fra omboende. Bemærkningerne fremgår af afsnit herunder sammen med kommunens kommentarer hertil.

26. oktober 2023: Afgørelsen eller orientering om afgørelsen sendt til klageberettigede.

Ansøger/ansøgers konsulent har haft udkast til afgørelsen i høring, inden afgørelsen er endeligt meddelt.

Indkomne bemærkninger i forbindelse med høringen:

Der er indsendt bemærkninger fra flere omboende ejendomme i et samlet hørings svar samt yderligere hørings svar fra 1 omboende.

Hørings svarene fremgår af Bilag 3.

Kommunens bemærkninger til hørings svar:

Kommunen ønsker indledningsvis at bemærke, at man som beboer i landzone må forvente de aktiviteter, der naturligt hører sig til i en landzone. Dette indebærer blandt andet aktiviteter som husdyrbrug.

Dermed kan man ikke berettiget forvente, at etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug ikke vil have en indflydelse på omgivelserne.

Hvad man berettiget skal forvente som omboende er dog, at ændringerne ikke overskrider, hvad man naturligt skal kunne tåle i området. Disse beskyttelsesniveauer er fastsat i husdyrbrugloven.

Kommunens opgave i forbindelse med en ansøgning om godkendelse efter husdyrbrugloven er, at vurdere hvorvidt, et ønsket projekt kan lade sig gøre på baggrund af oplysningerne i en ansøgning.

Dimensionering af vejnet og konsekvenser af tung transport

Transporten med tung trafik stiger med det ansøgte projekt fra de nu lovlige 384 årlige transporter til 459 årlige transporter (jf. miljøansøgningens punkt 2.3.6, Bilag 2). Dette er en stigning fra ca. 1 transport pr. dag til ca. 1,2 transporter pr. dag.

Den trafik, som ansøger har redegjort for, er ikke at betragte som noget ud over det sædvanlige for denne type produktion.

Kommunen vurderer, at antallet af transporter, med et gennemsnitligt på 1,2 om dagen, ikke kan betragtes som væsentlig anderledes, end typen af produktion giver anledning til.

Transport på offentlig vej reguleres ikke af husdyrbrugloven. Miljø- og Fødevareklagenævnet har slået dette fast i afgørelse nr. 20/14506 (af 16. august 2021):

"...en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven primært kan regulere, hvilke af ejendommens adgangsveje, som skal anvendes ved transport til og fra bedriften, samt at til- og frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder".

Det bemærkes at ansøgningen har været i høring internt i kommunen, ved vejmyndigheden for de kommunale veje. Det er kommunens opgave at sørge for, at det kommunale vejnet kan holde til den ansøgte trafik. Vejmyndigheden havde ingen bemærkninger til det ansøgte.

Byggeproces, tilladelser og uredelig bedrift på matriklen

Der er den 1. december 2022 givet nedrivningstilladelse til 3 eksisterende bygninger på ejendommen, der indgik i husdyrbrugets produktionstilladelse fra 2018.

En højesteretsdom fra 19. april 2023⁷ har fastslået, at afskrivningsperioden på driftsbygninger er relativt kort. For at fremtidssikre produktionen, er der derfor behov for nye bygninger, da en renovering af de gamle ikke er økonomisk proportionel. Byggetilladelsen til de nye driftsbygninger er ikke en del af denne afgørelse.

Døde dyr

Opbevaring af døde produktionsdyr er beskrevet i bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Derudover, er der i denne tilladelse stillet vilkår om, at døde dyr skal opbevaring således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.

Kommunen foretager regelmæssige tilsyn på husdyrbrug og kontrollerer, at vilkårene i husdyrbrugets tilladelse overholdes. Tilsyn kan også føres i forbindelse med henvendelse fra naboer.

Da afhentningsfirmaet for døde produktionsdyr (DAKA) kommer relativt ofte, er der ikke umiddelbart noget på det indsendte foto, der indikerer et problematisk forhold.

Landskabelige værdier

De ansøgte driftsbygninger er vurderet til at være erhvervsmæssigt nødvendige og ligger i tilknytning til det eksisterende byggeri. Derudover opføres bygningerne i et landskab, der skal vedligeholdes. Landskabelige værdier og hensyn er beskrevet i flere detaljer i afsnittet "Landskabelige hensyn" under tilladelsens afsnit 2.5.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der ikke er noget til hinder for typen af byggeri, som beskrevet i ansøgningen, i det givne landskab. Kommunen vurderer ligeledes, at den ønskede produktion ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af natur og dyreliv (jf. tilladelsens afsnit 3.3). I fald kommunen havde vurderet anderledes, ville tilladelsen indeholde yderligere vilkår, projektet ville blive tilrettet, eller der ville blive givet afslag på projektet.

Flue-, støj- og lugtgener

Der er i tilladelsen stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse på ejendommen. Dette følger lovens regler. Dertil kommer, at kommunen foretager regelmæssige tilsyn på husdyrbrug og kontrollerer, at vilkårene i husdyrbrugets tilladelse overholdes (jf. afsnit 4 "Påvirkning af naboer m.v.").

I tilfælde hvor naboer oplever gener som følge af husdyrbruget, kan kommunen kontaktes. Alt efter sagens karakter, vil der derefter udføres et tilsyn med forholdet. Dette er for at konstatere, om der er tale om en "væsentlig gene". Ved en "væsentlig gene" forstås det niveau, man ikke naturligt skal kunne tåles som omboende. "Væsentlig gene" varierer på baggrund af, for eksempel området og vejret. Det er kommunen, der vurderer, om et forhold er til "væsentlig gene" på baggrund af en individuel konkret vurdering. Hvis kommunen vurderer, at der er tale om en "væsentlig gene", bliver husdyrbrugets vilkår gennemgået med henblik på eventuel indskærpelse af vilkår eller påbud over for husdyrbruget.

Ved en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, skal ansøgningen indsendes via Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem "Husdyrgodkendelse.dk". Udregningerne i ansøgningssystemet viser om lugt til henholdsvis nærmeste bolig uden landbrugspligt i landzone, samlet bebyggelse/lokalplanlagt område og byzone/sommerhusområde er overholdt (jf. tilladelsens afsnit 4.1). Kommunens opgave i forbindelse med en ansøgning er blandt andet at gennemgå, om beregningerne er lavet på et korrekt grundlag, og om det er de rigtige boliger/områder, der er udpeget. Kommunen har ikke fundet fejl i inputdata eller udpegningen af naboer, og kommunen har dermed ingen grund til at anfægte outputtet.

Hvis beregningerne viser, at lugtgenekriterierne ikke kan overholdes, skal der gives afslag på projektet. Hvis lugtgenekriterierne er overholdt, afgiver husdyrbruget ikke mere lugt, end man som omboende skal kunne tåle. Lugtgenekriterierne skal overholdes 95% af tiden. Det betyder, at man som omboende, 5 % af tiden kan

⁷ Højesteretsdom: Sag BS-26317/2022-HJR, af 19. april 2023

opleve lugt over genekriterierne. Denne overskridelse skal man også som omboende kunne tåle, jf. gældende lovgivning og vejledninger til denne.

Faaborg-Midtfyns miljøansvar

Ved en ansøgning om etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, skal kommunen forholde sig til gældende lovgivning på området. Hvis lovgivningen er overholdt, er der derfor ikke belæg for at give afslag på projektet.

Anden lovgivning, der skal tages højde for, blandt andet internationale lovgivning, er implementeret i den danske lovgivning.

Partipolitiske udmeldinger er ikke en parameter, der skal tages i betragtning, i forbindelse med vurderinger af projekter af denne type.

At kommunen skal administrere og afgøre på baggrund af den gældende husdyrbruglov er i flere afgørelser slået fast af Miljø- og Fødevarerklagenævnet⁸.

Parternes bemærkninger til udkastet har ikke givet anledning til at kommunens har ændret i vurderingerne eller i vilkår.

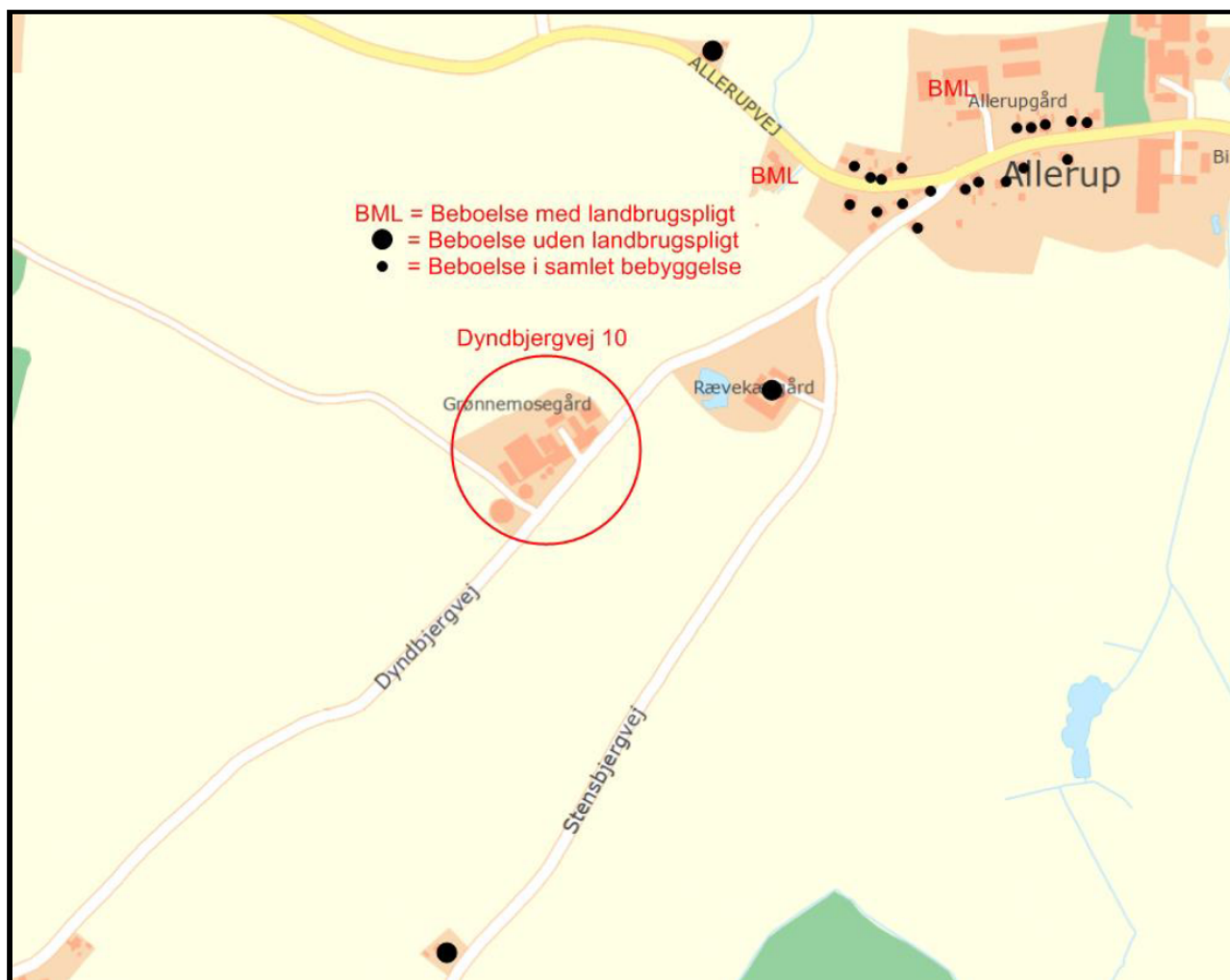
⁸ Jf. f.eks. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 30. oktober 2022 nr. 21/08399 og 21/08403 eller afgørelse af 4. april 2023 nr. 20/13436.

2 Beskrivelse af husdyrbruget

I det følgende er nærmere beskrevet angående husdyrbrugets beliggenhed, nuværende tilladelse, indretning af stalde, miljøteknologi, beskrivelse og vurdering af ny bebyggelse samt gødningsopbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet.

2.1 Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, er placeret i landzone ca. 1,3 km øst for Brobyværk. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste omboende fremgår af Figur 2.1, og de korteste afstande fra staldanlæg til omkringboende er angivet i Tabel 2.1.

Figur 2.1: Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer.

Tabel 2.1: Korteste afstand fra husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg til nabobeboelse/byzone.

Type af beboelse / zone	Afstand
Nærmeste nabobeboelse (Stensbjergvej 8 (uden landbrugspligt))	ca. 220 m
Samlet bebyggelse ^a eller nærmeste område lokalplanlagt til blandt andet boligformål eller offentlige formål (Allerupvej 33)	ca. 390 m
Byzone/sommerhusområde (Bro. E.2 - Brobyværk)	ca. 1,3 km

^a Samlet bebyggelse: En beboelsesbygning ligger i samlet bebyggelse, hvis der inden for en afstand af 200 m fra beboelsesbygningen ligger mere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin samlede faste ejendom, jf. § 2 i lov om

udstykning og anden registrering i matriklen. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren, medregnes ikke. Alle beboelsesbygninger skal ligge i landzone.

2.2 Nuværende tilladelse

Det hidtil tilladte dyrehold inden meddelelse af denne tilladelse er 1.150 m² produktionsareal til smågrise (toklimastald, delvis spaltegulv) og 175 m² til slagtesvin (25-49% fast gulv).

Kommunen skal ved vurderingerne i denne tilladelse inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste otte år (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 39, stk. 2).

I denne sag er der givet tilladelser eller godkendelser m.v. til ændring af husdyrbruget inden for de seneste otte år.

2.3 Indretning af stalde

En oversigt over husdyrbrugets staldanlæg fremgår af Figur 2.2. I Tabel 2.2 er de enkelte staldafsnit gennemgået nærmere, hvad angår størrelse, dyretyper og staldindretning i hhv. 8-års drift, nudrift og ansøgt drift.

Alle stalde er med mekanisk ventilation.

Figur 2.2: Oversigtskort over husdyrbrugets staldanlæg. Gyllebeholder "G2" er nu fjernet.

Fastlæggelse af produktionsareal

Produktionsarealet er det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning. Det er derfor det areal, som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til.

Ansøger har for det ansøgte projekt opgjort produktionsarealet som angivet på Bilag 1 og i miljøansøgningen, Bilag 2.

Tablet 2.2: Ansøgers oplysninger om dyretyper og staldindretning i 8-års drift, nudrift og ansøgt drift. Staldbetegnelser henviser til Figur 2.2. En oversigt over produktionsarealerne i nudrift findes på Bilag 1.

Stald	Størrelse af stald (m ²)	Dyretype og staldindretning	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift			
Nr. 1. Klimastald (sektion 1 – 10)	1.205	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	850
Nr. 2. Ny klimastald	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	800
Nr. 3. Ny klimastald	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	800
Produktionsareal i alt			2.450
Nudrift			
Nr. 1. Klimastald (sektion 1 – 10)	1.205	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	850
A. Sektion 11 og 12	377	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	240
B. Sektion 13	161	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	117
C. Sektion 14-16	172	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	58
		Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	60
Produktionsareal i alt			1.325
8-års drift			
-	-	-	-
Produktionsareal i alt			0

Staldsystem, dyretype og produktionsareal må ikke ændres eller udvides uden forudgående godkendelse eller tilladelse fra Faaborg-Midtfyn Kommune (jf. husdyrbruglovens §§ 16 a og 16 b).

På baggrund af ovenstående redegørelse stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

- **Produktionsarealet i de enkelte staldfasnit må ikke overstige den i tabellen nedenfor angivne størrelse. Dyrearter, dyretyper og staldsystem nævnt i tabellen må ikke fraviges.**

Stald	Staldareal (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Tilladte dyrearter og -typer samt staldsystem
Nr. 1. Klimastald (sektion 1 – 10)	1.205	850	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Nr. 2. Ny klimastald	800	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv
Nr. 3. Ny klimastald	800	800	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv

Rengøring af ikke-produktionsarealer

Der skal ske rengøring af ikke-produktionsarealer efter lovens regler. Det betyder at arealer, som ikke er indregnet i produktionsarealet og hvor dyr opholder sig kortvarigt som f.eks. udleveringsrum og stalddange og lignende, skal rengøres effektivt, efter endt ophold.

Arealerne skal være effektivt rengjort senest:

- 4 timer efter endt ophold på arealer, som dyrene har adgang til dagligt (f.eks. stalddange).
- 12 timer efter ophold på arealer som dyrene ikke har adgang til dagligt (f.eks. udleveringsrum).

Ovenstående regler er lovbestemte. Faaborg-Midtfyn Kommune finder ikke anledning til at stille skærpede krav.

2.4 Miljøteknologi

Ansøger kan for at nedbringe ammoniakemissionen eller lugt fra husdyrbruget vælge at anvende forskellige typer af miljøteknologi.

For det ansøgte projekt anvendes der ikke særlig miljøteknologi til at reducere emissionen af ammoniak eller lugt.

2.5 Beskrivelse og vurdering af ny bebyggelse

Der er søgt om at opføre to nye klimastalde, der begge indrettes som toklimastald med delvis spaltegulv. Bygningens ydre mål bliver 20 m x 40 m (800 m²), og får en kiphøjde på 7 m over terræn. Produktionsarealet bliver 800 m² for hver stald. Derudover etableres der en forbindelsesgang mellem staldene og 6 nye fodersiloerne. Fodersiloerne får en diameter på 3 m og en højde på 10 m over terræn.

Det nye byggeri (Stald 2 og Stald 3, samt fodersiloerne S1 – S6) fremgår af Figur 2.2.

Der er den 1. december 2022 givet nedrivningstilladelse til 3 eksisterende bygninger på ejendommen, der indgik i husdyrbrugets produktionstilladelse fra 2018 (bygning 3, 4 og 5 på Figur 2.3).

Figur 2.3. Oversigt over husdyrbrugets registrerede bygningsmasse.

Ansøger har i afsnit 1.2.2 i miljøansøgningen (Bilag 2) redegjort for den erhvervmæssige nødvendighed af det nye byggeri.

De tre bygninger samt bygning 7 (jf. Figur 2.3), indgår ikke som produktionsarealer i det ansøgte projekt. Bygning 7 er etableret i 1989. Af de tre øvrige bygninger, er bygning 4 og 5 allerede fjernet og bygning 3 er

etableret i 1932. Staldene i bygning 7 og bygning 3 har derfor overskredet deres normale afskrivningsperiode på 15 – 20 år fra etableringstidspunktet, jf. praksis på området⁹.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at de ansøgte bygninger er erhvervsmæssigt nødvendig for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom, og at bygningen ligger i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Afstandskrav og byggelinjer

Byggeriet er vurderet i forhold til afstandskravene for nye stalde, jf. §§ 6-8 i husdyrbrugloven.

Det nye byggeri skal overholde afstandskravene til følgende (Tabel 2.3):

Tabel 2.3: Afstandskrav jf. husdyrbruglovens §§ 6-8.

	Afstandskrav (m)	Faktiske afstand (m)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	> 1.300
Et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign (Lokalplan: 2019-1, Faaborg-Midtfyn, Veteranhjem ved Mosevej, Broby – til offentlige formål)	50	> 1.100
Nabobeboelse	50	> 280
Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturområder	10	> 500
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 2.000
Almene vandforsyningsanlæg	50	> 2.000
Vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m ²	15 ^a	> 400
Offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 30
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 60
Naboskel	30	20

^a 100 m for nyetablering af gyllebeholder.

Vi har ikke mulighed for at afgøre, om der ligger dræn inden for 15 m fra nybyggeriet, men tilladelsen meddeles under forudsætning af, at dette afstandskrav er opfyldt.

Der er søgt om dispensation fra afstandskravet til naboskel mod vest, matrikel 4f, Allerup By, Sdr. Broby (jf. afsnit 2.1.1 i miljøansøgningen, Bilag 2).

Kommunen har mulighed for at dispensere fra afstandskravene, hvis det ikke er muligt at overholde dem, jf. husdyrbruglovens § 9, stk. 3.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at ansøger i fornødent omfang har undersøgt alternative placeringer til Stald 3, og sagligt argumenteret for, hvorfor en alternativ placering ikke kan lade sig gøre.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der kan meddeles dispensation fra afstandskravet til naboskel.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller på baggrund af ovenstående følgende vilkår:

- **Der må opføres en to nye stalde på hver maksimalt 20 m x 40 m (800 m²) som begge indrettes med et produktionsareal på maksimalt 800 m² med toklimastald, delvis spaltegulv. Staldene skal placeres som angivet i ansøgningsmaterialet (jf. Figur 2.2 i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering).**

⁹ Højesteretsdom: Sag BS-26317/2022-HJR, af 19. april 2023.

- **Der må opføres en 6 nye fodersiloer, hver med en maksimal diameter på 3 m og en maksimal højde over terræn på 10 m. Siloerne skal placeres som angivet i ansøgningsmaterialet (jf. Figur 2.2 i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering).**

Eksisterende anlæg må ikke udvides eller ændres på en måde, der medfører forøget forurening, hvis afstanden til byzone, sommerhusområder, lokalplanlagte boligområder m.v. eller nabobeboelser er mindre end 50 m, jf. § 6 i husdyrbrugloven. Alle eksisterende stalde og gødningsopbevaringsanlæg ligger mere end 50 m fra sådanne områder.

Beskyttelseslinjer

Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om bygge- og beskyttelseslinjer skal sikre, at de nærmeste omgivelser ved søer og åer samt omkring fortidsminder, skove og kirker friholdes for bebyggelse eller andre væsentlige landskabelige indgreb. Erhvervs-mæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri er ikke omfattet af de begrænsninger, der er inden for byggelinjerne omkring skove, søer, åer og strande (jf. Naturbeskyttelsesloven¹⁰).

Det nye byggeri ligger ikke inden for lavbundsarealer eller byggelinjer omkring kirker og fortidsminder og berører ikke beskyttede sten- og jorddiger.

Landskabelige hensyn

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til landskabelige værdier (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 39 og 41). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

I Faaborg-Midtfyn Kommunes Kommuneplan 2019¹¹ er kommunens åbne land opdelt i tre kategorier, nemlig landskaber, der hhv. skal beskyttes, skal vedligeholdes og kan ændres. Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, ligger inden for et landskab, der skal vedligeholdes.

Dyndbjergvej 10 ligger ikke inden for fredede områder, arkæologiske beskyttelsesområder eller særligt bevaringsværdige landsbyer, landsbyejerlav eller hovedgårdsejerlav.

Ejendommen ligger ikke inden for kystnærhedszonen. Ifølge lovbemærkningerne til husdyrbrugloven skal landzoneadministrationen inden for kystnærhedszonen styres af hensynet til både at friholde det åbne land og selve kystområderne for ny bebyggelse.

Som nævnt ovenfor ligger anlægget inden for et "Landskab der skal vedligeholdes". I områder, hvor de karaktergivende landskabstræk skal vedligeholdes, skal udviklingen og de deraf følgende forandringer ske i overensstemmelse med den eksisterende landskabskarakter, som den er beskrevet for det enkelte karakterområde. Nyt byggeri og tekniske anlæg kan således opføres, hvis det indpasses i den eksisterende landskabskarakter og tager hensyn til de særlige visuelle oplevelsesmuligheder.

Landskabsmæssigt ligger Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, inden for "Sallinge Dødis- og Åslandskab". I Fyns Amts landskabskarakterbeskrivelse og -analyse fra 2006 for dette område, er landskabskarakteren blandt andet beskrevet således:

"Landskabskarakteren er betinget af et bølget til bakket terræn i et dødis- og åslandskab, som har været grundlaget for udbredelsen af jordbrug, med intensiv dyrkning, drevet af middelstore gårde. Området er præget af middel/storskala jordbrug i omdrift samt små/middelstore skovområder, som ligger spredt i området. Bebyggelsen består af mange mindre landsbyer, husmandssteder langs vejene og gårde som ligger tilbagetrukket fra vejen. Derudover findes der fire hovedgårde i området.

De overordnede landskabsrum afgrænses af skovene og terrænet, mens disse opdeles af tætte levende hegn og bevoksede diger. På trods af de tætte hegn og bevoksede diger, er afgrænsningen transparent til åben med mulighed for at se langt mange steder. Mønstret er svagt og strukturen præget af flader. De

¹⁰ Bekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 af lov om naturbeskyttelse.

¹¹ Kommuneplan 2019 kan ses på [Kommuneplan 2019 \(fmk.dk\)](https://www.fmk.dk)

forskellige landbrugstyper og bebyggelsestyper samt antallet af tekniske anlæg betinger at karakterområdet fremstår med en sammensat kompleksitet.

Landskabskarakteren har sin kulturhistoriske oprindelse i tiden omkring udskiftningen, hvor jorderne blev fordelt ved blok-, kam- og stjerneudskiftninger.

I området øst for Nybølle er landskabskarakteren mere sammensat, mens den omkring alle hovedgårde, med undtagelse af Søbo, fremstår mere enkel og med let opfattede strukturer.

Omkring Sallinge Ås og hovedgårdene Arreskov, Søbo og Sandholt er der mulighed for visuelle oplevelser.

Der er sket få forandringer mht. den oprindelige bebyggelse, bevoksning og arealanvendelse og udbredelsen af nybebyggelse er begrænset. Skovenes placering og udformning er stort set uforandret, mens et stort antal levende hegn og diger er blevet sløjfet. Odense Å er blevet udrettet og enkelte engarealer og vådområder er blevet indvundet til jordbrug.

Sallinge Ås er blevet undermineret ved råstofudgravning i den østlige del og Herringe Ås er helt forsvundet – ligeledes ved råstofudgravning. Bebyggelse og bevoksning er relativt velholdt. Højspændingsledningerne, de tre vindmøller, lossepladsen og telemasten nord for Øster Hæsing samt fabrikken syd for Vantinge virker forstyrrende i landskabet"

I landskabsanalysen er der udpeget områder med visuelle oplevelsesmuligheder. Dyndbjergvej 10, 5672 Broby, ligger ikke inden for et af disse områder.

Der bygges to nye stalde på 800 m² med kiphøjder på 7 m samt etableres 6 nye kornsiloer, hver med en højde på 10 m i forbindelse med tilladelsen. Alle nyetableringer bygges i tilknytning til eksisterende byggeri. Fodersiloerne opføres i afdæmpede ikke reflekterende farver i glasfiberarmeret polyester med gråhvid topcoat. Ansøger har beskrevet det nye byggeri i flere detaljer i afsnit 1.2 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ejendommens tidligere og eksisterende bygningsmasse, samt den nye bygningsmasses placering, at det ikke er påkrævet at stille skærpede vilkår af landskabelige hensyn.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller dog følgende vilkår:

- **Udvendige bygningsdele skal holdes i afdæmpede farver, som harmonerer med omgivelserne. De nye stalde og fodersiloer skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet med hensyn til bygningshøjde og beliggenhed.**

Tagvand

Ansøgers har redegjort for at tagvand ledes til markdræn (afsnit 2.4.1 i miljøansøgningen, Bilag 2). Dette kræver en udledningstilladelse.

Tilladelser til udledning af tagvand fra nye bygninger, håndteres normalt i forbindelse med byggesagen.

Udledningstilladelsen er derfor ikke indeholdt i miljøtilladelsen og skal søges separat.

2.6 Gødningsopbevaringsanlæg og opbevaringskapacitet

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til husdyrgødning udgøres på nuværende tidspunkt af en gyllebeholder med et overfladeareal på 500 m² (G1). Der har tidligere været endnu en gyllebeholder ("G2") på ejendommen, men den er nu fjernet.

Der er med ansøgningen indsendt en beregning af gødningsproduktion og opbevaringskapacitet (afsnit 2.4.2 i miljøansøgningen, Bilag 2).

Der er redegjort for en årlig gødningsproduktion på 4.257 t gylle og en opbevaringskapacitet på ejendommen på 2.450 m³.

Med en samlet opbevaringskapacitet på 2.450 m³, er der opbevaringskapacitet til i alt ca. 7 måneder på ejendommen.

Ansøger har i miljøansøgningen redegjort for, at husdyrbruget er koblet op på biogasanlæg.

I henhold til § 10, i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel. Dog skal ejendomme med dyrehold have adgang til en kapacitet svarende til minimum 6 måneders tilførsel af oplagret husdyrgødning.

I dette tilfælde er der på ejendommen opbevaringskapacitet svarende til over 6 måneders produktion af gødning.

Kravene til opbevaringskapacitet er underlagt lovgivningen og Faaborg-Midtfyn Kommune er tilsynsmyndighed på reglerne. Det betyder at Kommunen kontrollerer om reglerne er overholdt i forbindelse med de regelmæssige tilsyn.

3 Ammoniakemission, BAT og påvirkning af naturområder

I det følgende er nærmere beskrevet angående ammoniakemission fra husdyrbruget, bedst tilgængelige teknologi (BAT) samt husdyrbrugets påvirkning af naturområder.

3.1 Ammoniakemission fra husdyrbruget

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem vil der være følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning):

- Ansøgt drift: 1.572 kg kvælstof/år
- Nudrift: 1.257 kg kvælstof/år
- 8 års-drift: 0 kg kvælstof/år

8 års-drift: Kommunen skal ved vurderingerne i denne tilladelse inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 2). 8 års-driften er derfor den produktion, som der var tilladelse til for 8 år siden. I dette tilfælde er ammoniakemissionen fra 8 års-driften og nudriften ikke den samme.

3.2 Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

Hvis husdyrbruget har en årlig ammoniakemission på mere end 750 kg kvælstof (NH₃-N), skal kommunen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (jf. husdyrbruglovens § 27, stk. 2).

Kravene til den maksimalt tilladte ammoniakemission ud fra BAT afhænger af dyretype og staldsystem, og af hvorvidt der er tale om nye eller eksisterende stalde. BAT-kravene er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 2.1. I IT-ansøgningssystemet er de samlede BAT-krav til husdyrbruget beregnet.

Det beregnede BAT-krav og den beregnede faktiske ammoniakemission fra staldene er angivet i Tabel 3.1, og den beregnede ammoniakemission fra gødningsopbevaringslagrene ses i Tabel 3.2.

Tabel 3.1: Beregnet BAT-krav og beregnet faktisk ammoniakemission fra staldene i ansøgt drift.

Stald	Ansøgt drift	Produktions-areal (m ²)	BAT-krav pr. m ² (kg NH ₃ -N/m ² /år)	BAT-krav samlet (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniak-emission (kg NH ₃ -N/år)
Nr. 1. Klimastald (sektion 1-10)	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	850	0,56 ^a	476	476
Nr. 2. Ny klimastald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	800	0,58 ^b	464	448
Nr. 3. Ny klimastald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	800	0,58 ^b	464	488
I alt				1.404	1.372

^a BAT-krav for eksisterende stalde.

^b BAT-krav for nye stalde.

Tilladelsen gives på baggrund af de ansøgte staldsystemer (jf. vilkår 3).

Tabel 3.2: Beregnet faktisk ammoniakemission fra gødningsopbevaringsanlæg i ansøgt drift.

Lager	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi	Effekt af miljøteknologi		Ammoniak-emission (kg NH ₃ -N/år)
			(%)	(kg NH ₃ -N/år)	
G1. Gyllebeholder	500	Ingen	0	0	200
I alt					200

Ud fra oplysningerne i IT-ansøgningen (som gengivet i Tabel 3.1 og Tabel 3.2) kan det vurderes, om BAT-kravet er opfyldt:

- Samlet BAT-krav: 1.404 (stalde) + 200 (lagre) = 1.604 kg NH₃-N/år
- Faktisk emission: 1.372 (stalde) + 200 (lagre) = 1.572 kg NH₃-N/år

For de eksisterende stalde svarer BAT-kravet til den beregnede, faktiske emission. Derfor har der ikke været behov for miljøteknologi for at overholde BAT i de eksisterende stalde.

Da den faktiske emission ikke overstiger det samlede BAT-krav, er kravet overholdt.

Der er ikke brugt særlig miljøteknologi for at opfylde kravet, og der stilles derfor ikke særlige vilkår i forhold til BAT.

Kommunen stiller dog vilkår til gødningsopbevaringslagrene størrelse og drift, da dette ligger til grund for beregningerne af ammoniakfordampningen fra husdyrbruget:

- **Overfladearealet af Gyllebeholderen (G1) må maksimalt være 500 m².**

3.3 Husdyrbrugets påvirkning af naturområder

Retsgrundlag

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, blandt andet i forhold til natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 39 og 41). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-29 er der fastsat krav til den maksimale påvirkning af forskellige kategorier af naturområder. Disse beskyttelsesniveauer er opsummeret i Tabel 3.3.

Tabel 3.3: Husdyrbruglovens krav vedrørende påvirkning af naturområder med ammoniak. De præcise krav fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 26-29.

Kategori	Naturtype	Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau
1	Nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper inden for Natura 2000-områder	Maksimal totaldeposition afhænger af antallet af andre husdyrbrug i nærheden ^a : 0,2 kg N/ha/år ved mere end 1 husdyrbrug. 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug. 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug.
2	Overdrev større end 2,5 ha (samt højmoser, lobeliesøer og heder over 10 ha)	Maksimal totaldeposition 1,0 kg N/ha/år.
3	Heder, moser, overdrev og ammoniakfølsomme skove, der ikke er omfattet af kat. 1 og 2	Kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition af ammoniak fra husdyrbruget til kategori 3-natur. Kravet kan dog ikke være under 1,0 kg N pr. ha pr. år.

^a Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal med en emission over 150 kg NH₃-N/år inden for 200 m + antal > med en emission over 450 kg NH₃-N/år inden for 200-300 m + antal med en emission over 750 kg NH₃-N/år inden for 300-500 m + antal med en emission over 1.500 kg NH₃-N/år inden for 500-1.000 m + antal med en emission over 5.000 kg NH₃-N/år inden for 1.000-2.500 m. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

I forbindelse med tilladelser og godkendelser skal kommunen desuden foretage en vurdering i forhold til habitatbekendtgørelsen¹². I henhold til habitatbekendtgørelsen kan der ikke gives tilladelse til et projekt, hvis projektet i sig selv eller sammen med andre projekter kan skade et Natura 2000-område (jf. § 7), eller det kan beskadige levesteder for dyre- eller plantearter, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV (jf. § 10).

De fleste søer, heder, moser, enge og overdrev er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Dette betyder, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af disse naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af sårbare naturområder.

Ifølge Miljøstyrelsen vil en merbelastning på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kunne medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Miljøstyrelsen anfører, at en merbelastning af denne størrelse er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det ansøgte har nogen effekt på området.

I Kommuneplan 2019 for Faaborg-Midtfyn Kommune er der opstillet målsætninger for størsteparten af kommunens § 3-beskyttede moser, ferske enge, overdrev og strandenge. Retningslinjerne i Kommuneplan 2019 er, at der, med henblik på at bevare de biologiske bevaringsinteresser i det åbne land, ikke må meddeles tilladelser til aktiviteter, der gennem forurening kan påvirke naturområder i et omfang, som kan hindre opfyldelsen af de fastlagte naturkvalitetsmål. Retningslinjerne er fastsat i medfør af planlovens § 11.

Naturkvalitetsmålene (se Tabel 3.4) er fastsat på baggrund af områdernes aktuelle naturindhold, områdernes størrelse og struktur, oplysninger om tidligere naturværdier, potentiale for genopretning samt den aktuelle eller potentielle landskabsøkologiske betydning som en del af større sammenhængende naturområde eller forbindelsesområde.

¹² Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen). Bek. nr. 1098 af 21. august 2023.

Tabel 3.4: Definition af målsætningskategorier for naturområder, der er målsat i Kommuneplan 2019 for Faaborg-Midtfyn Kommune.

Målsætning	Områdets betydning	Beskrivelse
A	Områder af international eller national betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for betydende bestande af naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder meget sjældne arter internationalt, nationalt eller regionalt set.
B	Områder af national eller regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskilde for naturtypernes karakteristiske dyre- og plantearter, herunder sjældne arter i Danmark og på Fyn med øer.
C	Områder af regional betydning	Områderne skal være egnede som levested og spredningskorridor for naturtypernes karakteristiske og mere almindelige dyre- og plantearter.
D	Områder af regional eller lokal betydning	Områderne skal være egnede som spredningskorridor i landskabet eller blot være levested for visse af naturtypernes almindelige dyre- og plantearter.

Naturområder nær husdyrbruget

I Tabel 3.5 er der gennemgået de mest relevante ammoniakfølsomme naturområder i nærheden af husdyrbrugets anlæg. Naturområderne er opdelt på kategori 1, 2 og 3, jf. Tabel 3.3.

Tabel 3.5: Oversigt over naturpunkter, hvor der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget. Afstand er den korteste afstand fra stald/gødningsopbevaringsanlæg til naturområdet.

Kategori	Navn (beskrivelse af naturområde)	Ruhed i naturpunkt	Ruhed i opland	Afstand / retning	Mer-deposition	Total-deposition
1	Elle- og Askeskov (Natura 2000) – Kildevæld indenfor habitatnaturområde Nr. 98: Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.	S	Landbrug	Ca. 650 m NØ	0,2	0,2
1	Elle- og Askeskov (Natura 2000) – Elle- og Askeskov indenfor habitatnaturområde Nr. 98: Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å.	S	Landbrug	Ca. 720 m NØ	0,2	0,2
2	Overdrev > 2,5	Bn	Landbrug	Ca. 3 km NØ	0,0	0,0
3	Mose – sydøst	Bn	Landbrug	Ca. 535 m SØ	0,1	0,1
3	Mose – vest	Mk	Landbrug	Ca. 520 m V	0,2	0,2
3	Mose – sydøst	S	Landbrug ^a	Ca. 515 m S	0,1	0,1
§ 3						
3	Sø – vest	V	Landbrug	Ca. 530 m V	0,1	0,1

^a Bør være ringe vegetation, men dette ændre ikke på depositionen.

For kategori 1-natur afhænger grænseværdien for ammoniakpåvirkningen af antallet og størrelsen af andre husdyrbrug i nærheden af naturområdet (jf. Tabel 3.3). Da den beregnede totaldeposition i kategori 1-natur ikke overstiger 0,2 kg N/ha/år, er det Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering, at bidraget af ammoniak fra det ansøgte projekt, uafhængigt af andre husdyrbrug i området, er så lille, at det ikke vil føre til en tilstandsændring for de pågældende kategori 1-naturområder. Derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke opgjort i denne sag.

Der ligger ikke andre registrerede § 3-områder inden for 500 m fra husdyrbrugets anlæg.

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Det er kommunens vurdering, at projektet hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter vil påvirke et Natura 2000 område. Det nærmeste Natura 2000 område er N98 "Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å" som ligger ca. 630 m fra området. Udpegningsgrundlaget for dette natura-2000 område er bestemte naturtyper og arter der findes indenfor området.

Den ammoniakdeposition, som husdyrbruget giver anledning til, i naturområder i kategori 1, 2 eller 3, er lavere end grænseværdierne (jf. Tabel 3.3 og Tabel 3.5). Husdyrbruget vurderes dermed ikke at ville give en væsentlig påvirkning af disse områder.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruglovens krav vedrørende ammoniakpåvirkning af naturområder er overholdt.

I henhold til blandt andet Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelser, skal § 3 natur vurderes på samme vis, som kategori 3 natur¹³. Derved må der på arealet være en merdeposition på op til 1,0 kg kvælstof/ha/år, uanset om naturområdets tålegrænse allerede er overskredet. Grænsen på 1,0 kg kvælstof/ha/år er ikke overskredet for § 3 områderne. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at beskyttelseskravet vedrørende ammoniakpåvirkning af naturområder er overholdt, og der stilles derfor ikke yderligere krav til depositionen i disse områder.

Bilag IV-arter

I lokalområdet omkring husdyrbruget er der forekomst af arter optaget på habitatdirektivets Bilag IV over strengt beskyttede arter¹⁴. Herunder vandflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, dværgflagermus, markfirben, stor vandsalamander og løvfrø

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer dog ikke at projektet vil have nogen indflydelse på yngle- eller rasteområder for Bilag IV arter.

4 Påvirkning af naboer m.v.

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v. (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 39 og 41). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

4.1 Lugt

I husdyrbrugloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 31-33 og bilag 3, punkt B. Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem foretager en beregning af geneafstandene for lugt i forhold til forskellige typer af beboelser og områder. Inden for geneafstanden kan lugten fra husdyrbruget overstige det vejledende geneniveau.

Det vejledende geneniveau for lugt er, ved anvendelse af Miljøstyrelsens lugtmodel, 5 OU_E/m³ for byzone o.l., 7 OU_E/m³ for samlet bebyggelse og 15 OU_E/m³ for enkeltboliger uden landbrugspligt. Husdyrbrugloven

¹³ Miljø og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 25. maj 2022, nr. 20/13491: "...at husdyrbrug i forbindelse med etablering, udvidelse og ændring må have en merdeposition på op til 1,0 kg N/ha pr. år i forhold til ammoniakfølsomme § 3-naturtyper og ammoniakfølsomme skove. Kommunen kan efter en konkret vurdering tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha per år, forudsat det ikke er i strid med naturbeskyttelseslovens § 3. Beskyttelsesniveauet agtes nærmere fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Dette beskyttelsesniveau vil som altovervejende hovedregel være tilstrækkeligt til at undgå væsentlige miljøpåvirkninger med ammoniak på ammoniakfølsomme naturtyper, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og dermed undgå en tilstandsændring af området".

¹⁴ Flagermusarter fremgår af "Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007, Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" og andre arter fremgår af "Opdatering af: Håndbog om dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV, Videnskabelig rapport fra DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 520 2023".

stiller ikke krav til lugtpåvirkning af boliger med landbrugspligt. OU_E er en måleenhed for lugt, hvor genekriteriet i forhold til byzone ($5 OU_E/m^3$) svarer til, at registrerbar, men ikke genegivende, lugt fra husdyrbruget undtagelsesvis kan forekomme.

Lugtemissionen fra et husdyrbrug beregnes ud fra normtal. Emissionen afhænger af dyretype og staldsystem samt af eventuelle lugtreducerende foranstaltninger. I denne sag er beregningen sket ud fra de dyretyper og staldsystemer, der fremgår af Tabel 2.2, og der anvendes ikke lugtreducerende teknologi.

I Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der lavet en beregning af geneafstanden i forhold til de forskellige typer af nabobeboelser. Resultatet ses i Tabel 4.1.

Tabel 4.1: Sammenligning af beregnet geneafstand for lugt og vægtet gennemsnitsafstand fra staldanlæggets lugtcentrum til de nærmeste beboelser af forskellig type.

Type af beboelse	Adresse/område	Geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand
Enkeltbolig uden landbrugspligt	Stensbjergvej 8	172	301
Samlet bebyggelse m.v.	Allerupvej 33	308	462
Byzone/sommerhusområde	Bro. E.2 - Brobyværk	542	1.331 ^a

^a punkt ændret i scenarieberegning med skemanummer 241684.

Som det fremgår af Tabel 4.1, er den beregnede geneafstand mindre end den vægtede gennemsnitsafstand for alle tre områdetyper. Husdyrbruglovens beskyttelsesniveau er dermed overholdt.

Personer, der bor inden for konsekvenszonen¹⁵, kan betragtes som "berørte" af projektet i forhold til lugt. I den aktuelle sag er der krav om, at berørte af projektet orienteres, når der er lavet et udkast til afgørelse i sagen.

I den aktuelle sag er der 32 nabobeboelser inden for 768 m, svarende til konsekvenszonen.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt:

- **Der skal til stadighed holdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at produktionsarealer og foderarealernes bund holdes tørre, og at staldene og fodringsanlægget holdes rent.**

Ligeledes stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at:

- **Ventilationsanlæg skal renholdes og rengøres efter behov, dog minimum 1 gang årligt.**

Desuden stiller Faaborg-Midtfyn Kommune vilkår om, at lugtgenekriterierne skal overholdes, og at kommunen kan kræve, at ansøger for egen regning får foretaget en undersøgelse af lugten:

- **Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige lugtgener. Ved væsentlige lugtgener forstås, at ovenstående genekriterier er overskredet.**
- **Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. lugt fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget for egen regning lader foretage en undersøgelse af forskellige lugtkilder. Lugtmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages efter en metode, som er autoriseret af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden.**
- **Hvis lugtmålingen viser, at husdyrbruget medfører væsentlige lugtgener, skal husdyrbruget gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, således at lugten uden for staldene reduceres så meget, at lugtgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.**

¹⁵ Konsekvenszonen for lugt skal betragtes som området uden for hvilket husdyrbruget under normale forkomne drifts- og vejrforhold kun undtagelsesvis vil kunne registreres, jf. Lugtvejledningen fra FMK 2002.

Lugtmålinger kan kun kræves, når der er begrundet mistanke om, at produktionen giver anledning til større lugtemission, end der er forudsat i forbindelse med denne tilladelse, og krav til ejeren om lugtmålinger bør ske ud fra en proportionalitetsbetragtning. Vilklårene skal sikre, at ejendommen ikke giver større lugtgener, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen.

4.2 Støj

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 2.3.2 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Miljøstyrelsen vejledende støjgrænser kan ses Tabel 4.2. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige værdierne i tabellen.

I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).

Nærmeste nabobeboelse ligger ca. 260 m fra de nærmeste anlæg.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at de omkringboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at stille vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser samt vilkår om, at der skal foretages målinger, såfremt der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller følgende vilkår:

- **Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støjgener. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier.**

Tabel 4.2: Miljøstyrelsen vejledende støjgrænser.

Tidsrum	Mandag-fredag		Lørdag		Søndag og helligdage	Alle dage
	7-18	18-22	7-14	14-22	7-22	22-7
Enkeltboliger i landzone	55	45	55	45	45	40
Byzone og områder i landzone udlagt til boligformål	45	40	45	40	40	35
Sommerhusområder og områder udlagt til rekreative formål	40	40	40	40	40	35

- **I natperioden mellem kl. 22-7 (alle dage) må der ikke forekomme spidsværdier, der overstiger grænseværdien med mere end 15 dB(A).**
- **Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støj fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget igennem en akkrediteret virksomhed for egen regning efterviser, at de stillede støjkrav er overholdt. Støjmåling kan maksimalt kræves én gang pr. år og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens til enhver tid gældende vejledning om måling af ekstern støj fra virksomheder.**
- **Hvis støjmålingen viser, at støjkravene ikke er overholdt, skal husdyrbruget udarbejde et projekt med tidsplan for udførelse af støjdæmpende foranstaltninger.**

4.3 Transport

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 2.3.6 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transport, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

4.4 Støv

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 2.3.5 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der skulle opstå væsentlige støvgener, stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

- **Husdyrbruget må ikke give anledning til væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets areal. Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om støvgenerne er væsentlige.**
- **Hvis tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedr. støv fra husdyrbruget er velbegrundede, kan tilsynsmyndigheden kræve, at husdyrbruget gennemfører støvreducerende foranstaltninger, således at støvgenerne efter tilsynsmyndighedens vurdering ikke længere er væsentlige.**

5 Skadedyr

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 2.3.4 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der skulle opstå væsentlige gener med rotter og fluer stiller Faaborg-Midtfyn Kommune følgende vilkår:

- **Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse på ejendommen efter de nyeste retningslinjer fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet.**
- **Opbevaring og håndtering af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).**

Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om generne er væsentlige.

Derudover er ejendommen omfattet af kommunens årlige tilsyn angående rotter¹⁶.

6 Døde dyr

Ansøgers redegørelse for opbevaring af døde dyr i afsnit 2.4.3 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr¹⁷, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser.

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at der herudover skal stilles følgende vilkår:

- **Døde dyr skal opbevaring således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.**

Det er tilsynsmyndigheden, der vurderer, om generne er væsentlige.

¹⁶ jf. § 8 i Bekendtgørelse nr. 2307 af 6. december 2021 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

¹⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

7 Erhvervsaffald

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 2.4.3. i miljøansøgningen (Bilag 2).

Faaborg-Midtfyn Kommunes vurdering

Husdyrbruget er omfattet af reglerne beskrevet i affaldsbekendtgørelsen¹⁸ samt Faaborg-Midtfyn Kommunes erhvervsaffaldsregulativ. Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

I henhold til § 60, stk. 2, i førnævnte bekendtgørelse, skal affaldsproducerende virksomheder senest d. 31. december 2022 sortere deres husholdningslignende affald i overensstemmelse med sorteringskriterierne i bekendtgørelsens bilag 6. Derudover skal beholdere til indsamling af husholdningslignende affald mærkes med de relevante piktogrammer (jf. bekendtgørelsens bilag 6). Affaldsproducerende virksomheder skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet (jf. § 60, stk. 5.). Kommunalbestyrelsen kan anmode om dokumentation for, hvor stor en del af de enkelte affaldsfraktioner der reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt (jf. § 60, stk. 5.).

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at det ikke er behov for at stille skærpede vilkår vedrørende håndtering af ejendommens affald.

8 Grænseoverskridende virkninger

Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer på grundlag af husdyrbrugets placering, at der ikke er behov for særlige vilkår i forbindelse med grænseoverskridende virkninger.

9 Uheld og driftsforstyrrelser

Ansøgers redegørelse for støj i afsnit 4 i miljøansøgningen (Bilag 2).

Kommunen skal ved afgørelsen sikre sig, at det ansøgte ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til jord, grundvand og overfladevand (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 39 og 41). Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår (efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1).

Ved akut forurening af jord, overfladevand eller grundvand skal husdyrbruget straks alarmere alarmcentralen på tlf. 1-1-2. Det gælder blandt andet ved spild af gylle, ajle, ensilagesaft, møddingsvand, olie, benzin eller kemikalier. Opdages der forurening, der ikke er opstået akut, skal kommunens miljøafdeling kontaktes telefonisk i åbningstiden (tlf. 7253 2140). Ved tvivlstilfælde skal husdyrbruget kontakte alarmcentralen på tlf. 1-1-2.

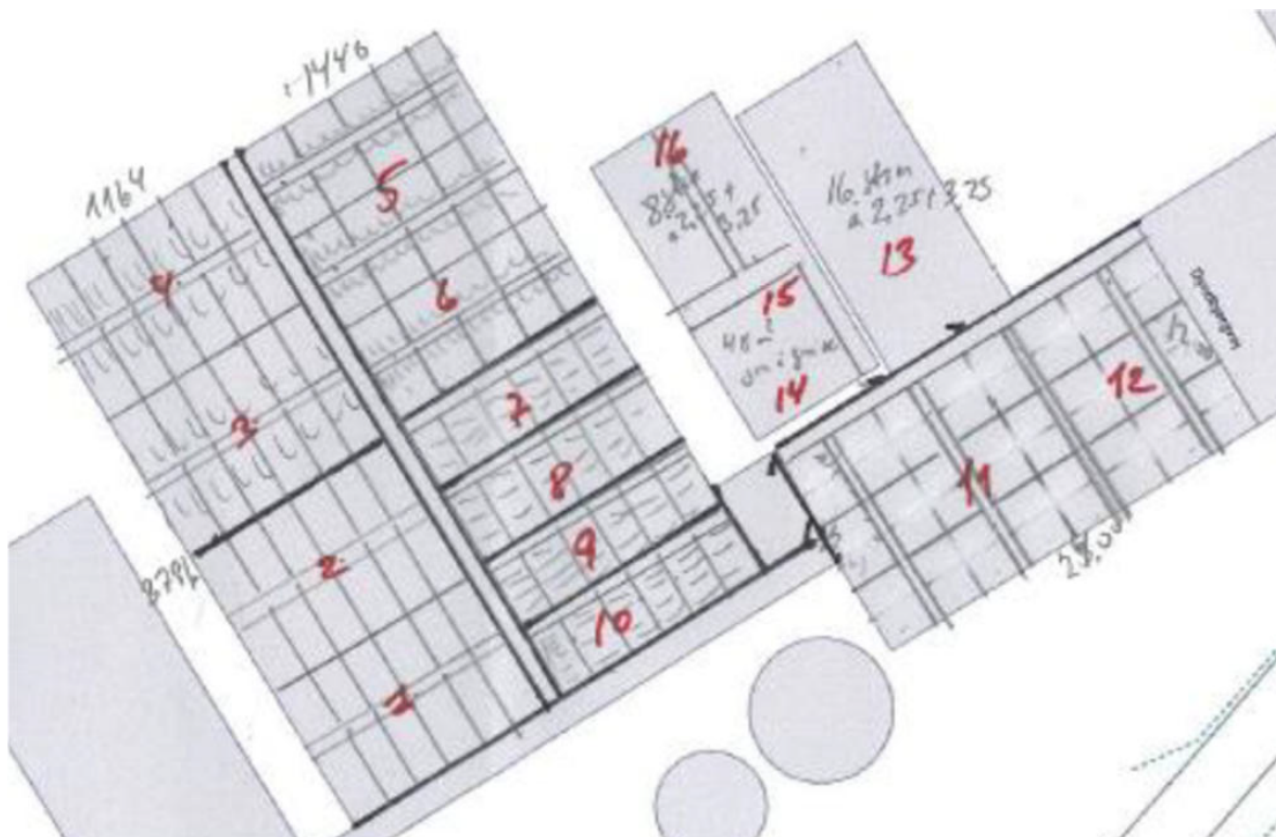
Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at husdyrbrug kan give anledning til risiko for forurening ved uheld og driftsforstyrrelser, især gennem håndtering og opbevaring af husdyrgødning.

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. Faaborg-Midtfyn Kommune vurderer, at når disse regler bliver fulgt, og driftsherren i øvrigt udviser den nødvendige agtpågivenhed, er risikoen for uheld og driftsforstyrrelser, der medfører forurening, begrænset.

Faaborg-Midtfyn Kommune stiller derfor ikke særlige vilkår med henblik på at begrænse risikoen for forurening i forbindelse med uheld og driftsforstyrrelser.

¹⁸ Bekendtgørelse nr. 2512 af 10. december 2021 om affald.

Bilag 1: Produktionsareal for eksisterende byggeri

Sektion 11 og 12:	240 m ²	Smågrise delvist spaltegulv
Sektion 13:	117 m ²	Slagtesvin delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
Sektion 14-15:	48 m ²	Smågrise delvist spaltegulv
Sektion: 16	58 m ²	Slagtesvin delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
Sektion: 1-10	850 m ²	Smågrise delvist spaltegulv

Figur B1.1. Produktionsarealer, som de blev beskrevet i ansøgt drift med tilladelsen i 2018. Sektion 11, 12, 13, 14, 15 og 16 tages ud af drift med det ansøgte projekt.

Bilag 2: Miljøansøgning

Redegørelse til ansøgning om miljøtilladelse af svineproduktionen på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby

EJER OG DRIFTSFORHOLD

Ejendommens adresse:	Dyndbjergvej 10, 5672 Broby
Matr.nr.:	4a Allerup By, Sdr. Broby
CVR:	31 54 12 04
CHR:	12602
Ansøger og ejer:	Klaus Henrik Voldsgaard, Langstedvej 57, 5690 Tommerup E-mail: khvoldsgaard@hotmail.com Mobil: 28 69 76 84
Konsulent:	Max Jakobsen Miljørådgivning Mobil: 31 34 07 17 Mail: mjb@maxjakobsen.eu
IT-skema nr.:	239.083

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
Indholdsfortegnelse	2
Indledning	3
1 Beskrivelse af projektet	3
1.1 Godkendelsespligt	3
1.2 Det ansøgte projekt	3
1.2.1 Produktionsarealer	4
1.2.2 Erhvervmæssig nødvendighed	4
1.2.3 Nudrift og 8-års drift	5
1.2.4 Biaktiviteter	5
1.2.5 Husdyrbrugets ophør	5
2 Beskrivelse af miljøpåvirkninger	6
2.1 Lokalisering	6
2.1.1 Faste afstandskrav	6
2.2 Vurdering af påvirkning af landskabet	8
2.3 Vurdering af gener i lokalområdet	10
2.3.1 Lugt	10
2.3.2 Støj fra anlæg og maskiner	10
2.3.3 Lys	12
2.3.4 Fluor og skadedyr	12
2.3.5 Støv	12
2.3.6 Transport	12
2.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier	13
2.4.1 Spildevand	13
2.4.2 Husdyrgødning	14
2.4.3 Affald og kemikalier	14
2.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning	15
2.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager	15
2.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet	15
2.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder	16
2.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder	17
2.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder	17
2.5.6 Kategori 3-naturområder	18
2.5.7 Øvrige naturområder	19
2.5.8 Samlet konklusion naturområder	19
3 BAT-redegørelse	20
3.1 BAT i relation til ammoniak	20
4 Uheld og risici	20
4.1 Driftsforstyrrelser og uheld	20
5 Egenkontrol	21
Bilag 1 – Oversigt over anlægget	22
Bilag 2 – Oversigt over produktionsarealer	23

INDLEDNING

Denne redegørelse beskriver husdyrproduktionen på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby i forbindelse med ansøgning om en ny miljøtilladelse på ejendommen.

Der søges om opførelse af to nye klimastalde ved siden af den eksisterende klimastald. I samme ombæring nedlægges produktionen i et par ældre staldafsnit. Der søges endvidere om at opføre tre fodersiloer ved den ene af de nye staldes sydvendte gavl.

Ansøger ønsker at have muligheden for en fleksibel miljøgodkendelse, hvor det er produktionsarealet, der er godkendt i stedet for antal producerede svin med et bestemt vægtinterval.

Det konkrete projekt er omfattet af § 16b stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019).

1 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

1.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16b stk. 1 i Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019). Der er tale om et husdyrbrug med smågrise med en ammoniakemission <3.500 kg NH₃/år.

Husdyrproduktionen på Dyndbjergvej 10 drives teknisk og forureningsmæssigt adskilt fra øvrige ejendomme med husdyrproduktion.

Det er derfor kun ejendommen på Dyndbjergvej 10, der er omfattet af den konkrete miljøansøgning.

Ansøgningsskema (nr. 239.083) med beregninger er indsendt til Faaborg-Midtfyn Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk

1.2 Det ansøgte projekt

Der ansøges om at opføre to nye klimastalde med hver et bruttoareal på 800 m², hvor der ansøges om et produktionsareal svarende til bruttoarealet. Der søges endvidere om at opføre tre fodersiloer ved den ene af de nye staldes sydvendte gavl. Den eksisterende klimastald med et produktionsareal på 850 m² fortsætter uændret. Der er tre ældre staldafsnit, der tages ud af drift.

Dimensioner på hver ny stald

Længde: 40,0 meter

Bredde: 20,0 meter

Kiphøjde: 7 meter

Taghældning: 15°

Produktionsareal: 800 m²

Staldene opføres i materialer, der ikke er reflekterende og i afdæmpede farver. Tagpladerne er af lysegrå eternitplader og facaderne på stalden matcher facaderne på den eksisterende stald.

Samlet set søges der om at udvide produktionsarealet fra 1.325 m² til 2.450 m².

Der er tidligere den 20. august 2018 givet tilladelse til et produktionsareal på 1.150 m² til smågrise og et produktionsareal på 175 m² til slagtesvin.

Dimensioner på hver af de nye fodersiloer

Diameter: 3 meter

Højde: 10 meter

Kapacitet: 20 ton

Fodersiloerne opføres i afdæmpede ikke reflekterende farver i glasfiberarmeret polyester med gråhvid topcoat.

På bilag 1 er der en oversigt over driftsbygningerne. Beskrivelse af driftsbygningernes anvendelse fremgår af tabel B1. På bilag 2 er der en oversigt over de respektive staldes indretning og produktionsareal. Der er ikke oversigt over de nye staldes indretning med produktionsareal, da der søges om, at bruttoarealet registreres som produktionsareal (bruttoareal = netto produktionsareal).

1.2.1 Produktionsarealer

Der er en eksisterende klimastald (stald nr. 1 på bilag 1) på ejendommen, der fortsætter og der opføres en ny klimastald (stald nr. 2 på bilag 1).

I den eksisterende stald er der et godkendt produktionsareal på 850 m². Denne stald fortsætter uændret som godkendt i 2018.

I de nye stald søges hele staldens bruttoareal som produktionsareal på hver 800 m² til smågrise, delvist spaltegulv.

1.2.2 Erhvervsmæssig nødvendig

De ansøgte driftsbygninger er erhvervsmæssige nødvendige for at fremtidssikre husdyrproduktionen på ejendommen.

Det er nødvendigt at udvikle og effektivisere produktionsanlægget, for at kunne stå imod den stigende konkurrence. Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette ønskes produktionen på Dyndbjergvej 10 udvidet, og til det skal der bruges et større staldanlæg. Større enheder giver mulighed for at reducere de økonomiske omkostninger og miljøbelastningen pr. produceret enhed.

Vedrørende stand af de tre eksisterende stalde, der tages ud af drift

De tre ældste stalde er meget nedslidte, og det vil kræve en gennemgribende renovering med ny betonbund, nye lofter, nyt inventar, nyt foderanlæg og nyt ventilationsanlæg, hvis driften af disse stalde skal fortsætte. Endvidere er bygningernes ydre rammer også slidte. Derfor tages de tre ældste stalde (stald A, B og C jf. IT-ansøgningsskema nr.: 239.083) ud af drift.

De tre gamle stalde, der tages ud af drift, har endvidere en størrelse, der ikke kan dække behovet for udvidelsen af svineproduktionen. Dermed er det i alle tilfælde nødvendigt at bygge nye stalde.

Når der skal bygges nye stalde, overvejes det altid, om det er muligt at genbruge eksisterende stalde. Derfor vil stald nr. 1 fortsat blive brugt, da den fortsat kan bruges til svineproduktion.

I den konkrete sag på Dyndbjergvej 10, er det hverken økonomisk, miljømæssigt eller dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt at fortsætte produktionen i de tre nedslidte gamle stalde. Disse stalde er udtjente.

De to ansøgte stalde kommer fra et andet husdyrbrug, hvor staldene ikke længere skulle anvendes. Disse stalde tages ned og genopføres på Dyndbjergvej 10. Der er således tale om genbrug af eksisterende stalde i stedet for en "brug og smid væk kultur". Så ansøger har gjort alt, hvad der er muligt for kunne genanvende eksisterende bygninger i det omfang, det er muligt – om det så er på den konkrete ejendom på Dyndbjergvej 10 eller ved at genbruge stalde fra en anden ejendom.

Vedrørende miljø og dyrevelfærd

Udover det økonomiske opnås der følgende gevinster ved at bygge to nye klimastalde i stedet for at genbruge de tre gamle stalde:

- ventilationen og dermed klimastyringen bliver bedre i de nye stalde, som giver bedre dyrevelfærd
- effektiviteten i nye stalde er større, og der bruges færre ressourcer pr. produceret enhed. Dermed er der også et mindre klimaaftryk fra nye stalde
- de to nye stalde er eksisterende stalde fra et andet husdyrbrug, der tages ned og genopføres på Dyndbjergvej 10. Dermed er der tale om et mindre råvareforbrug og dermed en mere bæredygtig og mere klimarigtig løsning

Derfor er det erhvervsmæssigt nødvendigt, at de tre gamle udtjente stalde tages ud af drift.

Det ude af proportioner såvel økonomisk som dyrevelfærds- og miljømæssigt at forsøge at renovere de eksisterende stalde og fortsætte en produktion i disse stalde.

1.2.3 Nudrift og 8-års drift

Der var ingen husdyrproduktion på ejendommen for 8 år siden, og der er derfor ingen produktion i 8-årsdriften.

1.2.4 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

1.2.5 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen. Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil stalde og gødningsopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort således, at produktionsanlægget afvikles miljømæssigt forsvarligt.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

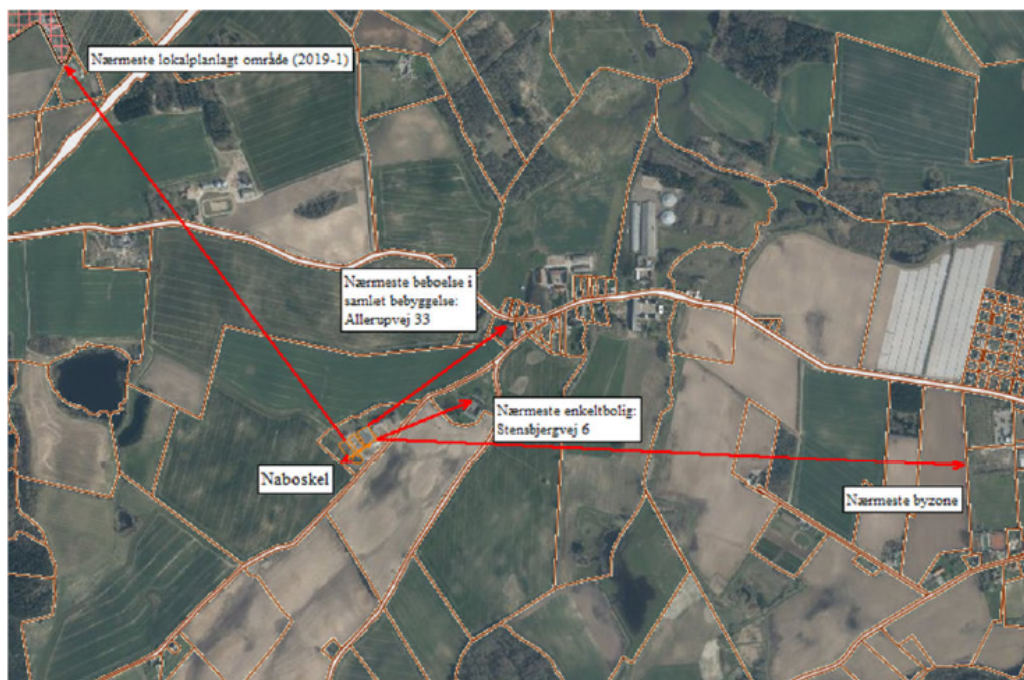
- Overskydende husdyrgødning i kummer og kanaler tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

2 BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

2.1 Lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzonen. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Stensbjergvej 8, der ligger ca. 250 meter mod nordøst. Nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse er Allerupvej 33 ca. 415 meter mod nordøst. Nærmeste byzone ligger ved Brobyværk ca. 1,4 km mod øst. Det nærmeste område i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende ligger ca. 1,1 km mod nordvest (lokalplan nr. 2019-1). Afstande er målt fra de nærmeste stalde-/husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Nedenstående figur 1 viser et kort med placering af nabobeboelser, byzone, samlet bebyggelse og det lokalplanlagte område.

Figur 1. Beliggenhed i forhold til nabobeboelse, samlet bebyggelse, lokalplaner og byzone.

2.1.1 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbruglovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 2.

Tabel 2. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg til de respektive områder.

	Afstand fra anlægget	Afstandskrav jf. husdyrbrugloven
Ikke almene vandforsyningsanlæg	>25 meter	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	>50 meter	50 meter
Vandløb (herunder dræn og søer)	>15 meter	15 meter
Offentlig vej og privat fællesvej	>15 meter	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	>15 meter	15 meter
Naboskel	18 meter	30 meter
Nærmeste nabobeboelse med landbrugspligt (Stensbjergvej 8)	250 meter	50 meter
Nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse (Allerupvej 33)	415 meter	50 meter
Nærmeste lokalplanlagte område (Offentligt formål)	1,4 km	50 meter
Nærmeste byzone (Brobyværk)	1,4 km	50 meter

På nær afstandskravet til naboskel er alle afstandskrav overholdt. Nedenfor gives en begrundelse for at der ansøges om dispensation til overskridelse af afstandskravet på 30 meter til naboskel.

Dispensationsansøgning til overskridelse af afstandskrav til naboskel

Den ene af de nye stalde overholder ikke afstandskravet på 30 meter til naboskel, da den ligger ca. 19 meter fra naboskellet mod vest.

På kortet nedenfor er placeringen af de to nye stalde vist.

Som det fremgår af matrikelgrænserne ovenfor ligger flere af driftsbygningerne tæt på naboskel og det er ikke muligt at placere de nye stalde på ejendommen, så afstandskravet til naboskel mod vest bliver opfyldt. Staldene er placeret så brandkravene er overholdt samtidig med, at det også skal kunne lade sig gøre at flytte grise imellem staldene.

De to ansøgte stalde kommer fra et andet husdyrbrug, hvor staldene ikke længere skulle bruges. Der er således tale om genbrug af eksisterende stalde i stedet for en "brug og smid væk kultur". Derfor er der ikke mulighed for at lave en stor bred stald, som også ville blive længere. Som det fremgår nede i teksten, vil det heller ikke kunne løses ved at bygge en bredere og længere stald, da der er et naboskel mod nord, hvor afstandskravet så i stedet overskrides. Endvidere er undergrunden for våd.

Ansøger har et behov for en ejendom med en produktion af klimagrise, som der her ansøges om. Der gøres opmærksom på, at der er tale om, at skelgrænsen mod vest er udstykket for et år siden og marken på naboejendommen, er en dyrket mark uden driftsbygninger i nærheden.

Der har været undersøgt en mulighed for at placere staldene lidt længere mod nord. Denne placering er blevet fravalgt, da undergrunden er våd og dårlig drænet. Endvidere vurderes det, at en placering af de nye stalde længere mod nord i forhold til den eksisterende klimastald vil betyde, at de nye stalde får en større synlighed i landskabet og den forskudte placering vil også give en dårlig logistik med flytning af dyr, da forbindelsesgangen ligger i den sydlige ende af den eksisterende stald. Forskudte bygninger vil også give et disharmonisk udtryk, da staldene kommer til at ligge forskudt af hinanden.

Ved at placere staldene længere mod nord vil afstandskravet til naboskel overskrides mod nord samtidig med, at det heller ikke vil være muligt at placere staldene så afstandskravet mod vest kommer til at blive helt overholdt.

Da der er tale om en naboejendom, med dyrkede marker uden bygninger i nærheden af skelgrænsen, og da det praktisk taget ikke vil være muligt at placere nye stalde, så afstandskravet overholdes både for naboskellet mod nord og naboskellet mod vest samtidig med, at det skal kunne lade sig gøre at flytte grise imellem staldene, og da staldene af hensyn til det våde område mod nord ikke kan placeres her, vurderes det, at den bedst mulige placering er den ansøgte placering, hvor den ene stald overskrider afstandskravet til naboskellet mod vest.

På ovenstående baggrund vurderes det, at der kan gives dispensation til overskridelse af afstandskravet til naboskel.

2.2 Vurdering af påvirkning af landskabet

Beskrivelse af ansøgt ny stald

I forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget bygges der en ny klimastald. Der er tre eksisterende stalde, der fjernes.

Dimensioner på hver ny stald

Længde: 40,0 meter
Bredde: 20,0 meter
Kiphøjde: 7 meter
Taghældning: 15°
Produktionsareal: 800 m²

Staldene opføres i materialer, der ikke er reflekterende og i afdæmpede farver. Tagpladerne er af lysegrå eternitplader og facaderne på stalden matcher facaderne på de eksisterende stalde. Kiphøjden på svinestaldene er ca. 7 meter.

Dimensioner på hver af de nye fodersiloer

Diameter: 3 meter
Højde: 10 meter
Kapacitet: 20 ton

Fodersiloerne opføres i afdæmpede ikke reflekterende farver i glasfiberarmeret polyester med gråhvid topcoat.

Beskrivelse af eksisterende stald (som bevares)

Den eksisterende klimastald, som bevares, har en kiphøjde på ca. 8 meter og har eternitplader som tagbelægning og facader med røde mursten.

Beskrivelse og vurdering af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen er beliggende sydøst for Allerup ca. 1,5 km vest for Brobyværk. Ejendommen er placeret i landzone i et område uden særlige landskabelige udpegninger og indenfor et område, der er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Lokalområdet er præget af et let kuperet landskab i middelskala domineret af marker, spredte beplantninger, levende hegn, skove samt spredt bebyggelse.

Husdyrbrugets anlæg påvirker ikke fredninger og ligger udenfor skov-, fortidsminde-, strand-, klit- sø- og å-beskyttelseslinjer. Der ligger ingen sten- og jorddiger i nærheden af driftsbygningerne.

Ejendommen ligger udenfor kulturhistoriske værdifulde områder som kystkulturmiljøer, bevaringsværdige landsbyer, bevaringsværdige ejerlav og udenfor kirkebeskyttelseszoner.

Ejendommens driftsbygninger vil efter den planlagte udvidelse fortsat ligge som en samlet enhed, hvor alle bygninger ligger harmonisk i tilknytning til hinanden. Der er et eksisterende levende hegn langs Dyndbjergvej umiddelbart syd og sydøst for den ansøgte stald. Dette læhegn strækker sig længere mod sydvest og den ansøgte stald vil derfor være afskærmet af beplantningen langs Dyndbjergvej. Der er endvidere læhegn nord for driftsbygningerne. Det vurderes derfor, at det ikke er nødvendigt med yderligere afskærmning af den ansøgte stald.

Ejendommens driftsbygninger ligger harmonisk på ejendommen i tilknytning til hinanden. De eksisterende levende hegn betyder, at driftsbygningerne ikke vil virke dominerende i landskabet. I den sammenhæng skal det nævnes at de nye stalde er relativt lave med en kiphøjde på ca. 7 meter, der ikke stikker frem i landskabet. De nye fodersiloer er ca. 10 meter høje, men er slanke bygninger, der ikke vil virke dominerende i forhold til de bygninger, de står placeret ved.

Området er karakteriseret ved, at der ligger flere landbrugsejendomme med anlæg til husdyrbrug, enkelte fritliggende huse og mindre landsbyer. Der ligger en eksisterende svinestald tæt ved de ansøgte driftsbygninger. De nye driftsbygningers størrelse og karakter afspejler de øvrige ejendomme og driftsanlæg i lokalområdet. De ansøgte driftsbygninger kan ikke karakteriseres som et "større teknisk anlæg".

På grund af landskabets karakter som middelskala landskab med spredte beplantninger og læhegn omkring ejendommen vurderes det, at ejendommens samlede bebyggelse ikke kommer til at virke dominerende i landskabet. På den baggrund vurderes det at det ansøgte, ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

2.3 Vurdering af gener i lokalområdet

2.3.1 Lugt

Husdyrbrugets lugtemission beregnes ud fra dyretype, staldsystem, antal kvadratmeter stiareal/produktionsareal og anvendte teknologier til nedbringelse af lugtemissionen. I tabel 3 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 3.1 og 3.1.1.

Tabel 3. Lugtberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller lokalplanlagte områder. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg (jf. tabel 3).

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret gennemsnitsafstand (m)	Korrigeret gennemsnitsafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Stensbjergvej 8	0	FMK	169,2	169,2	296,6	Ja
 Allerupvej 33	0	FMK	300,8	300,8	456,7	Ja
 Lokalplan(2019-1)	0	FMK	300,8	300,8	1176,9	Ja
 Sdr. Broby By, Sdr. Broby	0	FMK	535,1	535,1	1498,9	Ja

Som det fremgår af lugtberegningerne, opfyldes alle lugtgenekriterier.

På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lugtgener fra det konkrete husdyrbrug.

2.3.2 Støj fra anlæg og maskiner

Beskrivelse af støjkloder

Støjkloder fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- Staldanlæg (fodringsanlæg, vakuumpumper, kompressorer m.m.) og ventilationsanlæg.
- Interne og eksterne transporter.
- Ind- og udlevering af grise.
- Levering af foder.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor tidsrummet 07.00-18.00. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt ved levering og afhentning af grise. Det forventes at 80-90 % af transporterne vil ligge på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00.

Beskrivelse af tiltag mod støj

Ventilationsanlægget vil være i konstant drift, men støjen herfra vil være lav. Der er installeret ventilatormotorer med et lavt støjniveau. Ventilationsanlægget serviceres og vedligeholdes, hvilket er medvirkende til, at støj herfra er minimal.

Der fodres med færdigblandet foder til smågrisene, der leveres til seks fodersiloer. Der er tre eksisterende fodersiloer ved den eksisterende klimastalds sydvendte gavl og der opføres tre nye fodersiloer ved den ene af de nye staldes sydvendte gavl (hhv. S1-S3 og S4-S6 på bilag 1). Levering af foder sker med foderindblæsning. Foderindblæsningen sker primært i dagtimerne på hverdage (07.00-18.00) og lørdag formiddage (07.00-14.00). Afstanden til de nærmeste nabobeboelser fra de seks fodersiloer, hvor indblæsning af foder foretages, er relativ stor.

I forbindelse med omrøring af gyllebeholder og påfyldning af gyllevogn, kan der være periodevis støj. Udbringning af gylle foregår over en kort periode i foråret og sensommeren/efteråret. Støj i denne forbindelse vil derfor være ganske kortvarig.

Ind- og udlevering af grise vurderes ikke at give anledning til støjgener i lokalområdet. Lastbilen er slukket i forbindelse med ind og udleveringen af grise, og den støj dyrene måtte lave er begrænset. Grisene flyttes hurtigt enten fra lastbilen ind i staldene eller fra staldene til lastbilen. Staldanlægget er et moderne anlæg og motorer fra fodringsanlæg og varmepumper m.m. er placeret indendørs, hvorfor støj herfra er minimal.

Alle generelle krav vedrørende støj fra produktionsanlægget vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi. Generelt er der en relativ stor afstand imellem støjkilder og de nærmeste nabobeboelser, og ejendommens driftsbygninger afskærmer også for en eventuel støjuddredelse.

På baggrund af ovenstående vurderes det at det ansøgte, ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for omboende.

Rystelser fra stationære maskiner og fra køretøjer

Der er ingen stationære støjkilder, der giver rystelser. Rystelser kan muligvis opleves fra tunge transporter. Lastbiler, der holder ved ejendommen i forbindelse med af- og pålæsning, slukker motoren med det samme for at spare på brændstoffet og for at mindske emissionerne. I forbindelse med udbringning af husdyrgødning røres gyllebeholderne op. I den sammenhæng står der en traktor og kører med en gylleomrører. Det foregår typisk 3-4 gange á 1-2 dage i løbet af sæsonen for udbringning af husdyrgødning. Gylleomrøreren kører i kortere eller længere perioder i løbet af dagen. Der er tale om et relativt lavt antal transporter til og fra husdyrbruget og afstanden til de nærmeste nabobeboelser er forholdsvis stor. På den baggrund vurderes det, at eventuelle rystelser fra det konkrete husdyrbrug ikke vil give væsentlige gener for omgivelserne.

2.3.3 Lys

Lyset i staldene vil være tændt i kortere tidsrum i løbet af dagen forbindelse med den daglige arbejdsgang. Der er ingen kraftige udendørs lyskilder. Der sidder orienteringslys over indgangsdøren til staldene. Der er ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer. Sammenholdt med driftsbygningernes placering og afstanden til de nærmeste nabobeboelser vurderes det, at der ikke vil være væsentlige lysgener for omgivelserne.

2.3.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning, halm og foderrester. Al bekæmpelse af skadedyr sker i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Der er ingen fluegener fra husdyrbruget. I det omfang det er nødvendigt, vil der blive foretaget fluebekæmpelse i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

2.3.5 Støv

Der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm m.m. Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i forhold til naboerne, og dels på grund af den store afstand til de nærmeste nabobeboelser.

2.3.6 Transport

Arbejdskørsel til og fra staldanlægget sker via Dyndbjergvej . Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med husdyrgødning, korn/foder, levering og afhentning af grise.

Nedenstående tabel 4 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende. Der er tale om et relativt lavt antal transporter til og fra ejendommen.

Tabel 4. Transporter til og fra ejendommen.

Art	Antal transporter/år nudrift	Antal transporter/år ansøgt	Transporter pr. uge/måned ansøgt	Tidspunkt
Levering af grise	52	52	Hverdage	07.00-18.00
Afhentning af grise	52	52	Alle dage	00.00-24.00
Afhentning af døde dyr	52	52	Alle dage	07.00-18.00
Levering af foder	52	52	Hverdage Evt. lørdage	07.00-18.00 07.00-14.00
Gylleudbringning	150	125	Alle dage sæsonbestemt	00.00-24.00
Levering til biogasanlæg	-	100		
Diverse transporter (brændstof, renovation m.m.)	26	26	Hverdage	07.00-18.00
I alt (gns.)	384	459		

Transporterne vil primært foregå på hverdage indenfor tidsrummet 07.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Det forventes at ca. 80 % af transporterne vil ligge på hverdage i tidsrummet 07.00-18.00.

Alle grænser for tilladelig støj fra transporter til og fra ejendommen vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport. På figur 2 nedenfor vises til- og frakørselsveje til staldanlægget.

Figur 2. Til- og frakørselsveje til ejendommen.

Det vurderes, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende, da der dels er tale om et relativt begrænset antal transporter og dels er tale om gode til og frakørselsforhold, hvor der er langt fra overkørsel til offentlig vej og nabobeboelser.

Det ansøgte husdyrbrug har i gennemsnit ca. 2 daglige til- og frakørsler, hvilket må anses som værende uvæsentligt i forhold til den eksisterende trafik på vejnettet, der bruges som transportvej til og fra de mange øvrige virksomheder i lokalområdet.

2.4 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

2.4.1 Spildevand

Spildevand fra ejendommen bortledes til gyllebeholder.

Tabel 6. Spildevand (art og mængder).

Art	Nudrift	Ansøgt drift	Bortledes til
Rengøringsvand m.m.	250 m ³ *	350 m ³ *	Gyllebeholder

* Vand til rengøring af stalde er inkluderet i normaltalsberegning for gylleproduktion (jf., afsnit 5.4.2).

Bortledning af tagvand

Tagvand bortledes til markdræn.

2.4.2 Husdyrgødning**Gødningsproduktion og håndtering**

Der produceres svinegylle på ejendommen, og der er følgende opbevaringsanlæg til rådighed:

Gyllebeholder (G1):	1.950 m ³
Gyllekanaler:	500 m ³
Biogasanlæg	800 m ³
Opbevaringsanlæg i alt flydende husdyrgødning:	2.250 m³

I tabel 7 nedenfor er der lavet en opgørelse over den årlige produktion af husdyrgødning. I henhold til § 11 i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug råde over opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med reglerne om udbringningstidspunkter m.v.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel.

Tabel 7. Opgørelse af opbevaringsbehov og opbevaringskapacitet, jf. Landbrugets Byggeblade 95.03-03.

Dyretype	Staldtype	Antal	Gylle m ³ /år/dyr	Dybstrøelse m ³ /år/dyr	Gylle m ³ /år i alt
Smågrise (7-31 kg)	Gylle	33.000	0,129	-	4.257
Gødningsproduktion i alt					4.257
Fradrag for overdækning af gyllebeholder					0
Gødningsproduktion inkl. overfladevand og fradrag for overdækning (i alt)					4.257
Nødvendig opbevaringskapacitet til 9 måneder					3.193
Opbevaringskapacitet til rådighed					3.250
Opbevaringskapacitet på ejendommen (antal måneder)					9,2

På ovenstående baggrund vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til den ansøgte produktion.

2.4.3 Affald og kemikalier**Døde dyr**

Opbevaring og bortskaffelse af døde dyr sker i henhold til reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06 2011).

Døde dyr opbevares under kadaverkappe på plads ved gylletank.

Opbevaring af olie og kemikalier

Der opbevares ikke dieselolie, motorolie eller spildolie på ejendommen.

Pesticider

Der opbevares ikke pesticider på ejendommen.

Medicinrester og emballage

Eventuelle medicinrester og medicinaffald opbevares utilgængeligt i lukkede beholdere.

Bortskaffelse af affald

Al affaldshåndtering sker i henhold til Faaborg-Midtfyn Kommunes affaldsregulativ.

- Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle olie- og kemikalieaffald afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Eventuelle medicinrester, tom emballage m.m. afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør eller leveres til genbrugsplads.
- Døde dyr afhentes af DAKA.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering.

Affaldshierarkiet er iagttaget, da der sorteres og indsamles affald til genbrug i det omfang, det er muligt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

2.5 Vurdering af ammoniakpåvirkning**2.5.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager**

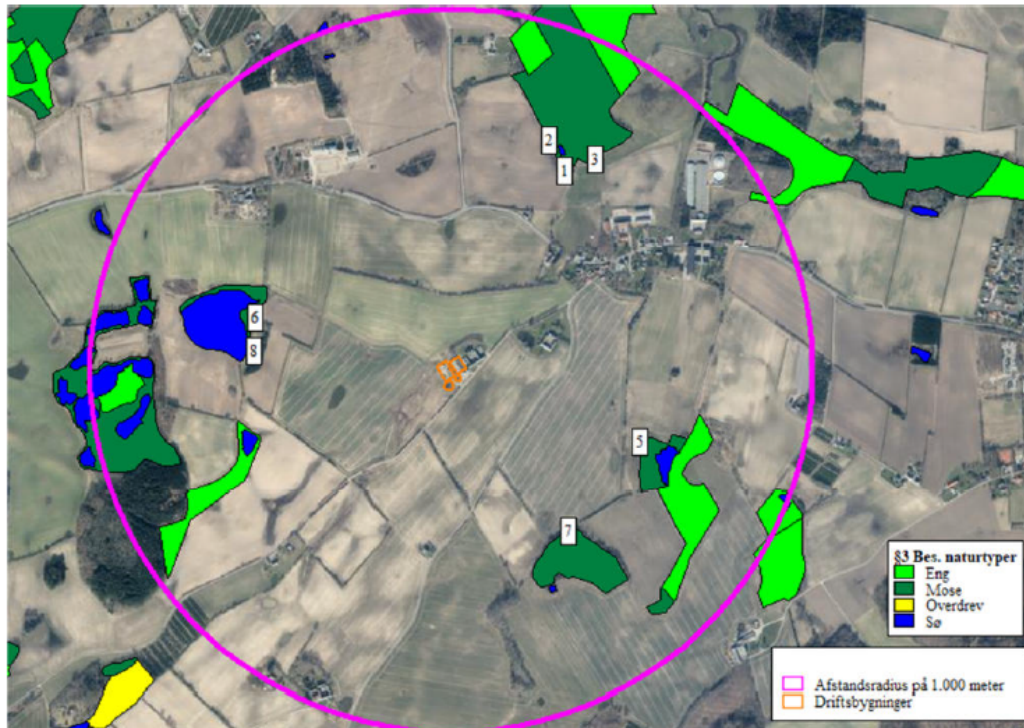
Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 3 nedenfor).

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift, nudriften og 8-årsdriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	1.572 kg NH ₃ -N	1.257 kg NH ₃ -N	0 kg NH ₃ -N

2.5.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet

På figur 3 nedenfor er der en oversigt over naturområder i lokalområdet. Der er indtegnet en afstandsradius på 1.000 meter på figuren for at vise afstandsforholdene. Cirklen er indtegnet, så der er 1.000 meter til nærmeste husdyranlæg fra cirkelens kant.

Figur 3. Beskyttede naturområder i lokalområdet. Afstanden til kategori 2-naturområdet er så stor, at det ikke er med på figuren.

I de følgende afsnit beskrives de enkelte naturområder og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder.

2.5.3 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområderne i lokalområdet er vist i tabel 8 nedenfor.

Lokalområdet bærer præg af, at der ikke er ret mange naturområder. Der ligger kun ganske få naturområder indenfor en radius på 1.000 meter fra driftsbygningerne.

Der er beregnet ammoniakdeposition på 8 naturområder, der er vist i tabel 8 nedenfor, hvor naturområderne nr. 1-3 og 5-8 er vist på figur 3 ovenfor.

Table 8. Oversigt over ammoniakdeposition på naturområder.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nr. 8. Sø - vest	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,1	0,0	0,1
Nr. 7. Mose - sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,0	0,1
Nr. 6. Mose - vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,2	0,0	0,2
Nr. 5. Mose - sydøst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,1
Nr. 4. Overdrev >2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nr. 3. Elle- og Askeskov (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,2	0,0	0,2
Nr. 2. Kildevæld (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	2	S	0,2	0,0	0,2
Nr. 1. Elle- og Askeskov (Natura 2000)	Kategori 1	Ansøger	1	S	0,2	0,0	0,2

2.5.4 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er "Odense Å med Hågerup Å, Sallinge Å og Lindved Å".

Nærmeste del af Natura 2000-området ligger ca. 625 meter nord for produktionsanlægget.

2.5.5 Kategori 1 og 2 naturområder

Kategori 1

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Det nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 1 natur, vurderes at være en Elle- og Askeskov (Natura 2000) (naturpunkt 1 og 3), der ligger ca. 650 meter nord for produktionsanlægget.

Der ligger andre husdyrbrug i lokalområdet, og der skal regnes med kumulativ effekt fra et andet husdyrbrug (Allerupvej 16) i forhold til Elle- og Askeskoven. Den maksimale totaldeposition på naturpunkterne 1 og 3 må således maksimalt være 0,4 kg NH₃-N/ha/år.

Der ligger et kildevæld (Natura 2000) (naturpunkt 2) ca. 665 meter nord for produktionsanlægget. I forhold til kildevældet skal der regnes med kumulation fra to andre

husdyrbrug i lokalområdet (Allerupvej 16 og Vøjstrupvej 31). Den maksimale totaldeposition på naturpunkt 2 må således maksimalt være 0,2 kg NH₃-N/ha/år.

Totalbelastningen på naturområde 1, 2 og 3 er beregnet til maksimalt 0,2 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 naturområder.

Kategori 2

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

- højmoser
- lobeliesøer
- heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
- overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Det nærmeste potentielle naturområde, der kan være omfattet af kategori 2 natur, vurderes at være et overdrevsområde >2,5 ha, der ligger ca. 3 km sydøst for produktionsanlægget.

Totalbelastningen på naturområdet er beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Dermed er kravet om maksimal totaldeposition med ammoniak på kategori 2 naturområder overholdt.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 naturområder.

2.5.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1,0 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ved vurdering af om der skal stilles vilkår til maksimal merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år, skal følgende inddrages (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36 stk. 5):

- det pågældende naturområdes status i kommuneplanen (om naturområdet er udpeget som særlige værdifulde naturområder m.m.) **og/eller** om naturområdet har en høj naturkvalitet
samt
- om naturområdet er påvirket fra andre kilder som markbidraget

Der ligger flere kategori 3-naturområde i lokalområdet, og der er beregnet ammoniakdeposition på de nærmeste af disse naturområder (naturområde 5-7).

Der er ingen kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 0,2 kg NH₃-N/ha/år. Der er dermed ingen kategori 3-naturområder, der modtager en merdeposition større end 1 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 3-naturområder.

2.5.7 Øvrige naturområder

Udover kategori 1, 2 og 3 naturområder ligger kun ganske få øvrige § 3-beskyttede naturområder i lokalområdet. Der er beregnet ammoniakafsætning på det nærmeste af disse naturområder (naturområde 8). Dette naturområde er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede naturområde, skal det vurderes, om der er risiko for en væsentlig tilstandsændring af det pågældende naturområde som følge af den planlagte udvidelse.

Der er ingen øvrige naturområder, der modtager en merbelastning med ammoniak på mere end 0,1 kg NH₃-N/ha/år.

Det vurderes, at der ikke er risiko for en tilstandsændring ved merbelastninger på under 1,0 kg NH₃-N/ha/år, som svarer til afskæringskriteriet for de mere beskyttede naturområder (kategori 3 natur).

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 natur.

2.5.8 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 naturområder, der modtager mere end den maksimalt tilladte totaldeposition, der er på 0,2 kg NH₃-N/ha/år for det kategori 1 naturområde, hvor der skal regnes med kumulation fra to ejendomme.

Der er ingen kategori 2 naturområder, der modtager en totaldeposition på mere end 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Der er ingen kategori 3 naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 0,2 kg NH₃-N/ha/år.

Der er ingen øvrige naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 0,1 kg NH₃-N/ha/år.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte etablering af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder eller påvirke bilag IV arter væsentligt.

3 BAT-REDEGØRELSE

3.1 BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 1.604 kg NH₃-N/år. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningskema 239.083.

Den ansøgte husdyrproduktion har en ammoniakemission på 1.572 kg NH₃-N/år.

Der er ikke anvendt miljøteknologier. BAT-niveauet er opnået ved de ansøgte staldsystemer, hvor der er delvist spaltegulv i alle stalde. Miljøstyrelsens BAT-emissionsgrænseværdier er overholdt, og der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik til reduktion af ammoniakemissionen.

4 UHELD OG RISICI

4.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Af mulige driftsforstyrrelser og uheld kan nævnes:

- Gylleudslip ved f.eks. lækage på pumperør, spild ved overpumpning fra gyllebeholder til gyllevogn eller væltet gylletransport.
- Spild af olie og kemikalier/pesticider.
- Strømsvigt i staldanlægget.

Med henvisning til ovennævnte følger her en beskrivelse af foranstaltninger, der er truffet for at imødegå de nævnte uheld:

- Pumpning af gylle vil altid være under opsyn.
- Der udføres regelmæssig beholderkontrol på gyllebeholderne.
- Ved strømsvigt er der nødopluk i staldene, og der gives en alarm til mobiltelefon hos den driftsansvarlige.
- Ved uheld med gylle eller olie kontaktes den lokale miljøvagt og der vælges de bedste oprydning- og forebyggelsesforanstaltninger. Således at gene og risiko for en forurening begrænses mest muligt. Et eventuelt spild af olie opsuges med savsmuld/kattegrus. Ved større spild opdæmmes med halmballer, jord og lignende.

Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

5 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. Ansøger aflæser og registrerer forbrug af vand og el en gang årligt i forbindelse med årsregnskabet.

Virksomhedens el- og vandforbrug er konstant over året, der er ingen større sæsonbetonede produktionsmæssige variationer. De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld. Der henvises i øvrigt til afsnit 6.1 vedr. "Management".

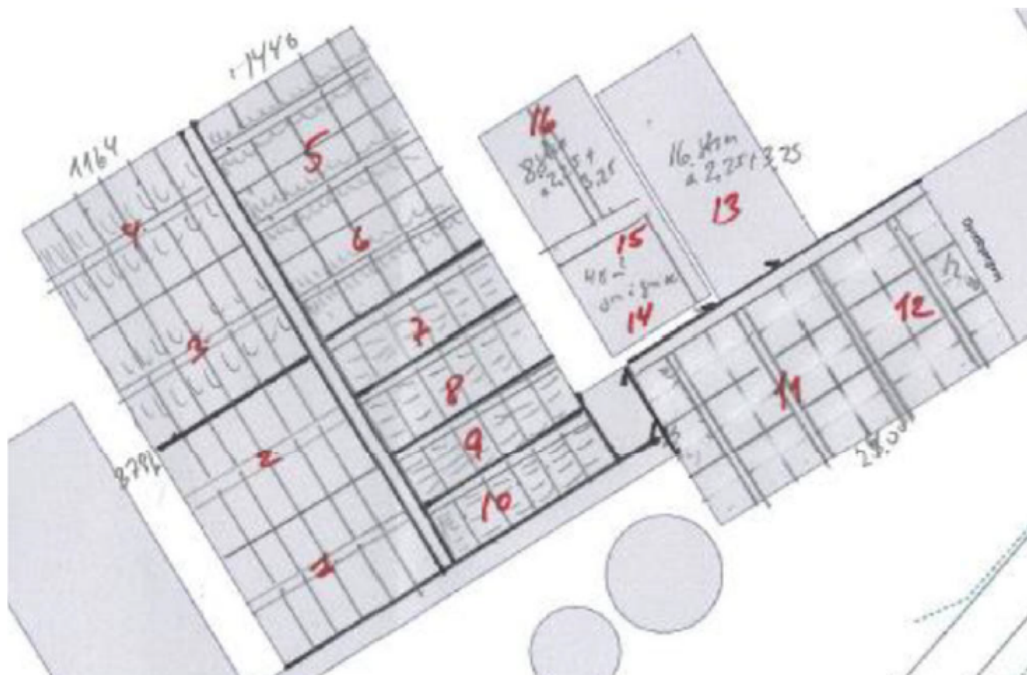
BILAG 1 – OVERSIGT OVER ANLÆGGET

Figur B1. Plantegning og oversigtskort.

Tabel B1. Oversigt over ejendommens anlæg i relation til figur B1.

Nr.	Anlæg	Produktionsareal/produktion	Beskrivelse
1	Svinestald	850 m ² (Dyretype: Smågrise)	Delvist spaltegulv
2	Svinestald	800 m ² (Dyretype: Smågrise)	Delvist spaltegulv
3	Svinestald	800 m ² (Dyretype: Smågrise)	Delvist spaltegulv
G1	Gyllebeholder		Tages ud af drift (fjernes)
G2	Gyllebeholder	201 m ² overfladeareal (1.950 m ³)	Flydelag
S1-S3	Fodersiloer	20 ton pr. stk.	
S4-S6	Nye fodersiloer	20 ton pr. stk.	

BILAG 2 - OVERSIGT OVER PRODUKTIONSAREALER**Stald 1 (eksisterende stald)**

Sektion 11 og 12:	240 m ²	Smågrise delvist spaltegulv
Sektion 13:	117 m ²	Slagtesvin delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
Sektion 14-15:	60 m ²	Smågrise delvist spaltegulv
Sektion: 16	58 m ²	Slagtesvin delvist spaltegulv (25-49 % fast gulv)
Sektion: 1-10	850 m ²	Smågrise delvist spaltegulv

Sektionerne 11-16 nedlægges.

Stald 2 Nye klimastalde

Der er søgt om at have et produktionsareal svarende til bruttoarealet i hver af de to nye klimastalde. Det vil sige der i hver stald søges om 800 m² til smågrise, delvist spaltegulv.

Bilag 3: Indkomne hørings svar.

Hørings svar, der er underskrevet af flere ejendomme:

Indsigelse vedrørende ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Dyndbjergvej 10, 5672 Broby. 15-10-2023

Vores indsigelse mod udvidelsen centrerer sig om punkterne: Utilstrækkelig dimensionering af veje og vejnet, transport med tunge køretøjer, byggeproces og dertilhørende nødvendige tilladelser, områdets landskabelige værdier, og gener ift. lugt, fluer og støj. Derudover mener vi at en godkendelse af ansøgningen vil være direkte i strid med Danmarks klimalov af 2020, samt FN's verdensmål 13, 14 og 15.

Dimensionering af vejnet og konsekvenser af tung transport

Vi gør opmærksom på, at man i 2019, efter en høring ifm. Region Syddanmarks råstofplan, har afvist en ansøgning om at opføre grusgrav på Allerup mark, med henvisning til at der i Råstofplan 2012, afsnit 3.2, side 122, "gøres opmærksom på at adgangsvejen til området er meget smalle og Faaborg Midtjylland kommune er betænkelig ved kørsel med tung trafik." Dette vejnet er præcis lige så småt og smalt som i 2019, og vi gør opmærksom på, at det er yderst problematisk for store transportlastbiler overhovedet at passere T-krydset ved Allerupvej og Stensbjergvej, uden at køre ind på privat ejendom, da svingradius er meget lille. Vi har flere gange oplevet, at tunge transportkøretøjer har måtte sætte deres anhænger af, ude foran Allerupvej 30, for overhovedet at kunne komme ud af svinget. I det ovennævnte høringssvar læses også, at områdets veje i dag har en omfattende cykelturisme og fx bruges til Alpeløbet – Danmarks største motionscykelløb, samt at industriel trafik vil være hindrende for gang og løb i området, hvilket er uforeneligt med Faaborg-Midtjylland kommunes egen friluftstrategi. Derudover gør vi opmærksom på at Dyndbjergvej er en skolevej. Et svinehold af de dimensioner, der ansøges om, kan kun kategoriseres som decideret industri. At placere et sådant på Dyndbjergvej 10, der kun består af 2,01 hektar, vil betyde at svinene i dyreholdet, såvel som foder, gylle mm. skal transporteres både til og fra matriklen. Dette har ikke hjemme i en lille landsby og vil blive til enorm belastning for det lokale vejsystem og til voldsom gene for lokalbefolkningen, samt for lokal flora og fauna.

Byggeproces, tilladelser og uredelig bedrift på matriklen

I forhold til selve byggeprocessen, beder vi kommunen om at undersøge meget grundigt, om ansøger overholder alle foranstaltninger og bedriver redelig projektering. Blandt andet hæfter vi os ved, at der ligger brugte spær på matriklen, som vi kun kan antage er øremærket byggeriet. Vi betvivler at ansøger kan have fået tilladelse til dette, da høringsprocessen end ikke er overstået. Derudover observerer vi at der ligger massive mængder byggemateriale i form af jord med asfaltstykker på matriklen. Dette beder vi ligeledes kommunen om at undersøge nærmere, da vi tvivler på, at der foreligger en tilladelse til dette. I øvrigt - ikke relateret til det ovenstående, men som eksempel på at der er indikationer, på at ansøger overordnet set ikke følger rette forskrifter - bemærker vi at der til tider ligger døde svin til fuldt skue, på matriklen – I denne mail vedhæfter vi et billede taget d.d. Slutteligt ift. byggeprocessen og økonomiske forhold, henleder vi kommunens opmærksomhed på, at ansøger for nyligt har modtaget kommunal støtte til at nedrive produktionsbygninger på matriklen, da svinehold før har været forsøgt der, uden succes.

Landskabelige værdier

I et høringssvar fra 2012, der altså foruddaterer svaret fra 2019, kan man læse, at det undersøgte område (der altså er sammenfaldende med det område, der nu søges om

dispensation til at opføre svinehold i) "ligger i et varieret og kuperet landskab med biologiske værdier tilknyttet såvel lysåbne naturtyper som fredskov natur" (Høringsvar, fra 2012 side 1). Der er ingen tvivl om at et konventionelt grisehold vil have en negativ påvirkning på det omkringliggende område og forstyrre det lokale vildtdyreliv, der tæller arter som fx havørne, røde glenter, musvåger, rørhøge og forskellige padder, ikke kun ift. ammoniakudledning, men også i form af den allerede beskrevne industrifrafik.

Flue-, støj- og lugtgener

Husstandene i området er i forvejen slemt belastet af støj fra det omkringliggende landbrug og i særdeleshed af fluegener. I månederne maj til slut oktober, er vi ekstremt plaget af store spyfluer, udendørs, men især indendørs. Der er ingen tvivl om, at svineproduktion vil bidrage massivt til en væsentlig forøget mængde fluer. I orienteringen sendt fra Faaborg-Midtfyn kommune 29-09-2023, står der at lugtgeneafstanden efter udvidelsen anslås til at være på 172 meter, og at de orienterede husstande – idet de ligger i en afstand på minimum 301 meter til udvidelsen – ikke vil blive påvirket med lugt over genekriteriet. Dette forhold vil vi gerne anfægte og inviterer kommunen til at komme ud og tage sagen i selvsyn.

Faaborg-Midtfyns miljøansvar

Sidst men ikke mindst, er det vores klare opfattelse, at en godkendelse af ansøgningen om svinehold, er fuldstændigt uforeneligt med Danmarks klimalov af 2020: Selvom der i udkastet til tilladelsen, under afsnit om ammoniakudledning mm., beskrives at ansøgningen er *indenfor rammerne*, udtrykker vi en dyb bekymring for at Faaborg-Midtfyn kommune i en tid, hvor det danske landbrugs massive negative miljøpåvirkning ikke længere kan ignoreres, vælger at give tilladelse til etablering af noget så klimabelastende som konventionelt svinehold, og så til og med på en nedlagt ejendom. Vi mener, at dette går stik imod FN's verdensmål 13, 14 og 15 og den danske klimalov af 2020. Vi henviser også til at området ligger tæt på et natur 2000 område, tæt på Odense å, som altså er klassificeret som et fredet naturområde.

På www.socialdemokratiet.dk, kan man læse hvordan Danmark har "et af verdens mest ambitiøse klimamål", med blandt andet et "bindende reduktionsmål for landbruget på 55-65 pct. i 2030". Her skrives der om, hvordan Socialdemokratiet arbejder for at fordoble det *økologiske* landbrug, og om hvordan partiets plantefond skal bane vejen for *plantebaserede* fødevarer. Et *ikke-økologisk* landbrug, der producerer *kød*, taler simpelthen ikke ind i disse ambitioner, og vi opfordrer kommunen – der jo i skrivende stund trods alt er socialdemokratisk - til ikke at gøre sig selv skyldig i hyckeri og tomme løfter.

Med udgangspunkt i det ovenstående problematikker, frygter underskriverne af denne indsigelse at området, med en godkendelse af svineholdet, ender med at blive decideret ubeboeligt og vi anmoder kommunen på det kraftigste til at genoverveje.

Vi gør opmærksom på, at vi er i kontakt med pressen om sagen.

Det ovenstående skriv er forfattet af Jannie og Kennet Fjeldsted Rasch, Erik Andersen og Emilie Lykfeldt. Underskrifter fra de forskellige husstande er vedhæftet i mailen.

Høringssvar, der indkom separat:

Hej Ida

Lige et par spørgsmål

Hvordan kan i sikre jer det ikke kommer til at lugte væsentlig mere end det gør i forvejen ?

Kan man gøre noget bagefter når den er kommet i produktion med hensyn til lugt?

Nej tak herfra ikke flere grise til lille Allerup 😞

God dag til dig